

Indledning

Dette er en brancherettet vejledning i forhold til individuel kompetencevurdering (IKV) inden for arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU).

Vejledningen vedrører arbejdsmarkedsuddannelser som efteruddannelsesudvalget Transporterhvervets Uddannelser (TUR) er ansvarlige for og omhandler brancheområdet gods.

Vejledningens indhold og struktur

Denne vejledning indeholder foruden indledningen en forklarende del med generelle oplysninger og betragtninger om metoder til kompetencevurdering samt om troværdighed og pålidelighed af vurderingerne. Desuden skitseres i den forklarende del de problemstillinger der opstår på områder, hvor andre myndigheder stiller krav til uddannelsernes indhold og varighed.

Efter indledningen og den forklarende del følger afklaringsmateriale for de nævnte brancheområder. Afklaringsmaterialet er de handlingsorienterede målbeskrivelser for hvert uddannelsesmål suppleret med yderligere beskrivelser og eksempler på konkrete jobfunktioner.

Afgrænsning og yderligere oplysninger

Denne vejledning omhandler udelukkende det relevante i forhold til branchen – jobområderne. Selve regelgrundlaget for individuel kompetencevurdering kan findes på www.uvm.dk eller www.retsinfo.dk

Generelle oplysninger

Denne branchevejledning skal danne yderligere grundlag for, at uddannelsesinstitutioner - også uddannelsesinstitutioner der ikke tidligere har arbejdet med individuel kompetencevurdering (herefter IKV) - kan påbegynde dette.

Derfor skal nedenstående ses som en guide til, hvordan man gennemfører en IKV, helt fra hvordan muligheden for kompetencevurdering markedsføres til hvordan den rent praktisk udføres.

Hvordan afgrænses IKV

Som det også fremgår af Undervisningsministeriets håndbøger skal en IKV foretages i forhold til et eller nogle ganske få uddannelsesmål inden for en FKB. Der bør således først og fremmest foretages en – faglig – vurdering af hvilke(t) uddannelsesmål der skal afklares i forhold til. Herunder om der er uddannelsesmål, hvor der er en naturlig faglig sammenhæng.

Varighed af IKV

Efter TURs opfattelse bør der være sammenhæng mellem et uddannelsesmåls (normale) varighed og den tid der anvendes på en IKV i forhold til det pågældende uddannelsesmål. Hvis for eksempel et uddannelsesmål har en varighed på 5 dage bør der ikke anvendes mere end 0,5 dag til en IKV. Da mange uddannelsesmål har en varighed på 1 – 3 dage bør det nøje overvejes enten at foretage IKV i forhold til 2-3 uddannelsesmål eller visitere deltageren til et ordinært kursus.

Anbefaling

TUR vil anbefale skolerne at opbygge en særlig enhed, der har ansvaret for IKV, screening, FVU og støttemuligheder. Dette vil sikre, at man har ekspertisen inden for de pågældende områder og at man har en enhed, som både virksomhedskonsulenter, faglærere og kursussekretærer kan trække på.

Processen i forbindelse med IKV

Arbejdsprocessen omkring IKV er inddelt i 4 faser: *Før-fasen*: Generel information og rådgivning, *Fase 1*: Forberedelse og tilrettelæggelse, *Fase 2*: Afprøvning og vurdering og *Fase 3*: Samlet vurdering og anerkendelse.¹

Selvom hvert IKV-forløb er individuelt, indeholder de dog alle nogle fællestræk bl.a. i form af varierende aktiviteter for både uddannelsesinstitution, deltager og arbejdsgiver i hver enkelt fase.

Før-fasen

I før-fasen beskrives det, hvordan uddannelsesinstitutionerne markedsfører, informerer, vejleder og rådgiver både enkeltpersoner og virksomheder om mulighederne for IKV i AMU.

Uddannelsesinstitutionen:

Erfaringen fra tidligere arbejde med kompetencevurdering er, at ofte anvendes fagforeninger til at kommunikere formålet med IKV ud, men derudover henvises en stor del af deltagerne fra virksomheder, der i forbindelse med et kompetenceudviklingsprojekt eller lignende har konstateret et behov for en kompetenceafklaring.

Således er det en fordel at have en uddannelseskonsulent ansat, der har løbende kontakt med virksomheder og på denne måde kan arrangere orienteringsmøder, så eventuelle uddannelsesmuligheder præsenteres for både ledelse, tillidsrepræsentanter og medarbejdere.

Fase 1: forberedelse og tilrettelæggelse

Denne fase begynder, når der er indgået aftale om et IKV-forløb. Fasens formål er at forberede og tilrettelægge deltagerens IKV-forløb, så han/hun får mulighed for at dokumentere og få anerkendt realkompetencerne. Således har både uddannelsesinstitution og deltager arbejdsopgaver i denne fase.

Deltageren:

Indsamler og afleverer skriftlig dokumentation.

Uddannelsesinstitutionen:

Mange uddannelsesinstitutioner vælger som forberedelse at tage på besøg eller ligefrem i praktik i virksomheden under IKV-forløbet for på denne måde at få en fornemmelse af kulturen på arbejdspladsen og få mulighed for at se de kompetencer, som skal vurderes, udøvet i praksis.

Det er også med til at skabe en form for tryghed for deltageren i forhold til læreren, fordi de således har mødt hinanden inden kompetencevurderingen påbegyndes. Det er dog fortsat mest almindeligt, at IKV-forløbet inkl. den indledende samtale foregår på uddannelsesinstitutionen.

Derudover informeres medarbejderne om, at kompetencevurderingen er personlig, men at de kan give skriftlig tilladelse til, at virksomheden kan bruge oplysningerne fra IKV.

I forbindelse med forberedelsesfasen er det nødvendigt at de faglærere, som skal foretage kompetencevurderingen, planlægger dels hvilke uddannelsesmål der skal vurderes i forhold til, og dels hvilke metoder der er relevante i den forbindelse. For eksempel vil det til nogle uddannelsesmål være nødvendigt at der bliver mulighed for praktiske opgaver til andre kan det være cases ligesom skriftlige tests kan være relevante.

Virksomheden

Virksomheden kan i denne fase bidrage med materiale, der kan belyse deltagerens kompetencer eller kompetencebehov.

Fase 2: afprøvning og vurdering

Denne fase har til formål at skabe et grundlag for lærerens vurdering og anerkendelse af deltagerens realkompetencer.

Uddannelsesinstitutionen:

I denne fase undergår deltageren to vurderinger. Den første sker på baggrund af den afleverede skriftlige dokumentation, mens den anden er en afprøvning af deltagerens realkompetencer herunder test, praktiske opgaver mm.

På uddannelsesinstitutionerne er det to faglærere, der står for kompetenceafklaringen. Således kan de supplere hinanden med viden og baggrund og dermed sikre en troværdig bedømmelse af såvel almene som faglige elementer i IKV'en.

Det er muligt, at flere deltagere kan kompetencevurderes i det samme tidsrum, således der opnås en tidsbesparende effekt. Dette kan være nødvendigt, for at gøre det attraktivt at udbyde IKV for den enkelte uddannelsesinstitution. Et krav hertil vil dog være, at samtalen med hver deltager er individuel for at imødekomme kravet om, at hver enkelt deltagers individuelle kompetencer afprøves, vurderes og eventuelt anerkendes.

Deltageren

Demonstrerer og dokumenterer hans/hendes realkompetencer

Fase 3: Samlet vurdering og anerkendelse

Formålet med denne fase er at anerkende de af deltagerens realkompetencer, der svarer helt eller delvist til de afsatte uddannelsesmål. Herefter udstedes enten AMU-uddannelsesbevis eller AMU-kompetencebevis. Således udformes en eventuel uddannelsesplan, hvis deltageren ønsker det.

Uddannelsesinstitutionen

Som afslutning på kompetencevurderingen forklares det for deltageren, hvorfor der eventuelt ikke kan udstedes uddannelsesbevis/kompetencebevis.

Sikring af IKV-forløbets kvalitet, troværdighed og pålidelighed:

Det er vigtigt, at uddannelsesinstitutionen sikrer IKV-forløbets pålidelighed og troværdighed således at de realkompetencer, der anerkendes, svarer til de uddannelsesmål, der fungerer som målestok for deltagerens IKV.

Som nævnt indledningsvis er den væsentlige del af denne brancherettede vejledning AMU-uddannelsesmålene med supplerende beskrivelser. Disse beskrivelser er udarbejdet af faglærere med stor erfaring inden for de pågældende fagområder. Dette forventes at medvirke til at sikre både troværdighed og pålidelighed af kompetencevurderingerne.

Troværdighed

Det betyder, at der er en klar sammenhæng mellem deltagerens realkompetencer og de kompetencer, der slutteligt anerkendes. For at sikre troværdigheden må uddannelsesinstitutionen altså benytte sig af metoder i afprøvningen og vurderingen, der garanterer at det er det "rigtige", der måles.

Pålidelighed

Pålidelighed betyder, at resultatet af kompetenceafklaringen er den samme uanset hvilken lærer eller uddannelsesinstitution, der udfører den. Det handler altså om at sikre objektive resultater i udarbejdelsen af IKV gennem de anvendte metoder.

Det er en fordel, hvis uddannelsesinstitutionen sørger for, at alle faglærere, der udfører IKV har et tværfagligt branchekendskab, samt at de har et bredt kendskab til uddannelsessystemet. Man bør også jævnligt orientere sig om udviklingen på øvrige jobområder.

IKV i forhold til uddannelser hvor der er andre myndighedskrav

Når der skal foretages IKV i forhold til uddannelsesmål som er kompetencegivende (uddannelser der fører til udstedelse af certifikater o. lign.) er det nødvendigt at uddannelsesinstitutionen (faglæreren) er opmærksomme på at der altid er særlige krav til indhold, prøver mv.

Der vil altid være tale om, at andre myndigheder – på baggrund af lovgivning – har fastsat mere eller mindre præcise krav til den forudgående uddannelse og eller til selve prøven.

Som udgangspunkt kan der derfor aldrig – på den type uddannelser - dispenseres fra varighed, indhold, prøve og krav til faglærerens kvalifikationer. Det vil alene være den ansvarlige myndighed, som kan dispensere fra disse krav.

Inden for TURs område er det især: Beredskabsstyrelsen, Færdselsstyrelsen, og Arbejdstilsynet der har fastsat krav til uddannelserne.

Afklaringsmateriale for eksportchauffør

Materialet neden for vedrører fælles kompetencebeskrivelser (FKB) 2280 Vejgodstransport.

Først beskrivelsen af jobområdet fra den pågældende FKB dernæst en liste over de tilknyttede mål efterfulgt af uddannelsesmålene med de supplerende beskrivelser.

Bemærk at afklaringsmaterialet udelukkende vedrører de uddannelsesmål som TUR er udviklingsansvarlig for (de uddannelsesmål som er mærket "AK" i listen neden for).

Der er ikke udarbejdet afklaringsmateriale for uddannelsesmål der vedrører ADR-uddannelser (Beredskabsstyrelsen), uddannelser som er kørekortgivende og uddannelser af køreteknisk art.

Bemærk ligeledes at listen over tilknyttede uddannelsesmål er udskrevet i august 2020 – afklaringsmaterialet er afsluttet i august 2020, derfor er uddannelsesmål tilknyttet FKB`erne efter august 2020 ikke med i dette materiale.

Nummer: 2280
Titel: Vejgodstransport
Kort titel: Vejgods
Status: GOD
Godkendelsesperiode: 14-12-2018 og fremefter

Beskrivelse af jobområdet

Definition af jobområdet

Inden for vejgodstransportområdet udføres transport af gods i dertil indrettede køretøjer. Godset transporteres i lastbiler med en tilladt totalvægt over 3.500 kg, med eller uden påhængskøretøjer samt i varebiler med en tilladt totalvægt der ofte er under 3.500 kg, totalvægt.

Ud over kørsel og eftersyn af køretøj, udstyr og materiel, arbejdes der med håndtering af gods, lastsikring, ruteplanlægning, håndtering af transportdokumenter, kommunikation, IT og kundeservice.

Vejgodstransport udføres for fremmed regning (vognmandskørsel) eller egen regning (firmakørsel).

Der skønnes at være beskæftiget ca. 60.000 medarbejdere inden for jobområdet.

Kompetencen gennem en kombination af virksomhedsoplæring og deltagelse på kurser. Mange har AMU's grunduddannelse for eksportchauffører (Godstransport med lastbil) som baggrund, ca. 1/3 har en faglært uddannelse inden for et andet fag og ca. 10 % har en faglært uddannelse som chauffør.

Der er en række forskellige myndighedskrav knyttet til at føre varebil, lastbil og lastbil med påhængskøretøj, og der stilles krav om forskellige certifikater afhængigt af den konkrete transportform.

Aktuelt tilkoblede mål pr. august 2020

Niveau kan angives ved enkeltfag.

Nummer, niveau og titel	EUU	Varighed i dage	Tilknyttet i perioden	
45082	Manøvrering, forsikringer og færdselsregler	AK	3	14-12-2018 og fremefter
45083	Arbejdsulykker og adfærd i nødsituationer	AK	3	14-12-2018 og fremefter
45107	Sundhed, sikkerhed, service og logistik	AK	3	14-12-2018 og fremefter
45114	Kørsel med vogn, kategori C/E	AK	20	14-12-2018 og fremefter
45261	Kundeservice	AK	3	14-12-2018 og fremefter
45310	Lastsikring og stuvning af gods	AK	3	14-12-2018 og fremefter
46493	Konflikthåndtering	AK	3	14-12-2018 og fremefter
47854	Godstransport med lastbil	AK	30	14-12-2018 og fremefter

Nummer:	47854
Titel:	Godstransport med lastbil
Kort titel:	Godskørsel
Varighed:	30,0 dage.
Godkendelsesperiode:	24-01-2014 og fremefter
Status (EUU):	GOD
Status (UVM):	GOD
Delmål:	Nej
Multiplan:	Nej

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en (2280)

Medarbejderen kan udføre grundlæggende godskørsel med lastbil, lastbil og påhængskøretøj eller lastbil og sættevogn.

Medarbejderen kan foretage korrekt fordeling af lasten på lastbilen og kan sikre godset.

Medarbejderen kan udføre energi- og miljørigtig kørsel.

Medarbejderen kan vedligeholde og efterse sit transportmateriel.

Medarbejderen har en grundlæggende læsekompetence. I nogle tilfælde forudsættes det, at eksportchaufføren kan forstå og anvende manualer på engelsk eller tysk.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan føre køretøjet rationelt med hovedvægt på sikkerhed, anvende reglerne og har kendskab til sundhed, færdsels- og miljø sikkerhed, service og logistik mv. jf.

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens BEK nr. 1327 af 29/11/2017, om kvalifikationskrav til visse førere af køretøjer i vejtransport.

Efter uddannelsen har deltageren erhvervet kørekort kategori C jf. gældende myndighedskrav beskrevet i Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens bekendtgørelse om undervisningsplan for køreuddannelsen til stor lastbil BEK nr. 1297 af 27/11/2017.

Efter uddannelsen kan deltageren foretage elementær fejlfinding, udbedre mindre driftsfejl samt gennemføre planlægning af hensigtsmæssig transportrute.

Der afholdes teoretisk og praktisk køreprøve til kategori C jf. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens regelsæt herfor, ligesom der afholdes teoretisk og praktisk prøve i de grundlæggende kvalifikationer efter Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens regler på området. Når alle ovenstående prøver er bestået, kan der udstedes kørekort til kategori C samt chaufføruddannelsesbevis jfr. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens regelsæt herfor.

Målet indgår i faget grundlæggende kvalifikationsuddannelse 8 uger i følgende delmål:

1. Videreuddannelse i rationel kørsel med hovedvægt på sikkerhed

Alle kørekort

1.1. Mål: at kende de karakteristiske egenskaber ved kraftoverføring for at kunne optimere brugen heraf

Motorers drejningsmoment, effektkurver og brændstofforbrugskurver, optimalt køreområde på omdrejningstælleren samt diagrammer for gearenes overlappning.

1.2. Mål: at kende sikkerhedsanordningernes karakteristiske egenskaber og funktioner med henblik på at beherske køretøjet, mindske slid og forebygge fejl.

Grænser for brug af bremsere og retardere, kombineret brug af bremsere og retardere, bedste valg af hastighed og gear, brug af køretøjets inertier, brug af forskellige metoder til at nedsætte hastigheden og til bremsning ved kørsel ned ad bakke samt reaktion ved funktionssvigt, brug af elektroniske og mekaniske anordninger såsom elektronisk stabilitetsprogram (ESP), avanceret nødbremsesystem (AEBS), antiblokeringsystem (ABS), trækraftkontrollsystemer (TCS), overvågningssystemer i køretøjet (IVMS) og andre, som er godkendt til brug, fører støtte eller automatisk anordninger.

1.3. Mål: at kunne optimere brændstofforbruget

Optimering af brændstofforbruget ved anvendelse af, hvad der er lært under punkt 1.1 og 1.2, betydningen af at kunne forudse trafikken, passende afstand til andre køretøjer og brug af køretøjets fremdrift, stabil hastighed, smidig kørsel og passende dæktryk samt kendskab til intelligente transportsystemer, der muliggør effektiv kørsel og bedre ruteplanlægning.

1.3a. Mål: evne til at forudse, vurdere og tilpasse sig risici i trafikken:

At være klar over og tilpasse sig forskellige vej-, trafik- og vejrforhold, forudse kommende begivenheder, at forstå, hvordan man skal forberede og planlægge en tur under unormale vejrforhold, at have kendskab til brugen af sikkerhedsudstyr og forstå, når en tur må udsættes eller aflyses på grund af ekstreme vejrforhold, at tilpasse sig trafikrisici, herunder farlig adfærd i trafikken eller distraheret kørsel (gennem anvendelse af elektronisk udstyr, at spise, drikke, osv.), at anerkende og tilpasse sig farlige situationer og være i stand til at håndtere stress, der er afledt heraf, navnlig med hensyn til køretøjernes størrelse og vægt samt sårbare trafikanter såsom fodgængere, cyklister og tohjulede motoriserede køretøjer.

At identificere mulige farlige situationer og korrekt fortolke, hvordan disse potentielt farlige situationer kan blive til situationer hvor sammenstød ikke længere kan undgås, og vælge og foretage handlinger, der øger sikkerhedsmargenen i en sådan grad, at et sammenstød stadig kan undgås, hvis den potentielle farlige situation opstår.

1.4. Mål: at kunne stå for lastning af et køretøj under overholdelse af sikkerhedsforskrifterne og den korrekte brug af køretøjet

Kræfter på køretøjet under kørsel, brug af forskellige gear alt efter køretøjets belæsningsstilstand og vejens længdeprofil, brug af automatiske transmissionssystemer, beregning af køretøjets eller vogntogets nyttelast, beregning af lastrummets størrelse, placering af godset, følgerne af for stort akseltryk, køretøjets stabilitet og tyngdepunkt, emballagetyper og paller.

Hovedkategorier af gods, der kræver surring, sikrings- og surringsteknikker, brug af surringsremme, kontrol af surringsanordningerne, brug af udstyr til godshåndtering samt brug af presenning.

2. Anvendelse af reglerne

2.1. Mål: at kende vejtransportens sociale kontekst og reglerne

Specifikke arbejdstidsregler for transport, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 561/2006 og (EU) nr. 165/2014 og deres principper, anvendelse og konsekvenser, sanktioner for mangelfuld, ukorrekt eller svigagtig brug af fartskriver; kendskab til vejtransportens sociale kontekst: chaufførernes rettigheder og pligter med hensyn til grundlæggende kvalifikationer og efteruddannelse.

2.2. Mål: at kende reglerne på godstransportområdet

Transporttilladelser, dokumenter, der skal medbringes, kørselsforbud på bestemte veje, vejafgifter, forpligtelser i henhold til standardkontrakter for godstransport, udfærdigelse af transportdokumenter, internationale transporttilladelser, forpligtelser i henhold til CMR-konventionen, udfærdigelse af internationalt fragtbrev, krydsning af landegrænser, speditører samt særlige ledsagedokumenter til gods.

3. Sundhed, færdselssikkerhed og miljø sikkerhed, service og logistik

3.1. Mål: at være opmærksom på farer i trafikken og arbejdsulykker

Arbejdsulykkestyper på transportområdet, statistikker for færdselsulykker, indblanding af store køretøjer samt menneskelige, materielle og økonomiske følger.

3.2. Mål: at kunne forebygge kriminalitet og menneskesmugling

Generel information, følger for chaufføren, forebyggende foranstaltninger, checkliste samt lovgivning om transportvirksomhedens ansvar.

3.3. Mål: at kunne forebygge fysiske risici

Ergonomi: farlige bevægelser og stillinger, fysisk kondition, øvelser i håndtering af gods samt personlige værnemidler.

3.4. Mål: at være bevidst om betydningen af fysisk og psykisk egnethed

Principperne om sunde og afbalancerede spisevaner, virkninger af alkohol, medicin og andre stoffer, der kan ændre adfærden, symptomer på træthed og stress og disses årsager og virkninger samt den grundlæggende betydning af skift mellem arbejde og hvile.

3.5. Mål: at kunne vurdere nødsituationer

Adfærd i nødsituationer: vurdere situationen, undgå forværring af en ulykke, tilkalde hjælp, hjælpe tilskadekomne og yde førstehjælp, reaktion ved brand, evakuering af personer i tunge erhvervskøretøjer og buspassagerer, sørge for alle passagerers sikkerhed, reaktion i tilfælde af aggression, grundprincipperne for udfyldelse af fælles skadeanmeldelse.

3.6. Mål: at kunne tilpasse sin optræden på en måde, der bidrager til at højne en servicevirksomheds image

Chaufførens optræden og image: betydningen for virksomheden af kvaliteten af den ydelse, chaufføren leverer, chaufførens forskellige roller, forskellige personer, som chaufføren kommer i kontakt med, vedligeholdelse af køretøjet, tilrettelæggelse af arbejdet, kommercielle og finansielle følger af tvister.

3.7. Mål: at kende vejgodstransportens økonomiske kontekst og markedsorganisationen

Vejtransport i forhold til andre transportmåder (konkurrence, speditører), forskellige vejtransportaktiviteter (transport for tredjemands regning, egen virksomhed, transportrelaterede aktiviteter), hovedtyper af transportvirksomheder og transportrelaterede aktiviteter og deres organisation, specialisering inden for transport (tank, kontrolleret temperatur, farligt gods, dyretransport m.v.) samt sektorens udvikling (diversificering af ydelser, kombination af bane og vej, underentreprise m.v.).

Meritvurdering for delmålet foretaget efter nedenstående model.

NB: Deltageren skal under alle omstændigheder aflægge skriftlig prøve i faget Grundlæggende Kvalifikationsuddannelse.

1.1. Mål: at kende de karakteristiske egenskaber ved kraftoverføring for at kunne optimere brugen heraf.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren opnår viden om motorers drejningsmoment, optimalt køreområde på omdrejningstælleren, effektkurver og brændstofforbrugskurver, samt diagrammer for gearenes overlapning, og kan på denne baggrund	Deltageren kan betjene køretøjet gearvælger på en sådan måde, at motorens drejningsmoment udnyttes optimalt.	Uddannelse, som person-, eller lastvognsmekaniker – eller anden relevant baggrund, som giver motor- og gearindsigt. Fagtidsskrifter	☐	<i>Hvorfor er det vigtigt, at køre med det rigtige omdrejningstal på motoren? Ved hvilke omdrejninger yder motoren sin optimale trækraft?</i>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
føre køretøjet så motorens og transmissionens egenskaber udnyttes optimalt.		Deltaget og bestået relevante kurser.		
Deltageren opnår, ved defensiv og forudseende kørestil, at minimere omkostninger til vedligehold af drivlinje samt at optimere brændstofforbruget.	Deltageren kan "læse" trafikken, således, at korrekt gearvalg og køremåde i samspil bidrager til, at minimere køretøjets brændstofforbrug.	Deltaget i og bestået relevante kurser. Fagtidsskrifter		<i>Hvilken indflydelse har det på trafikken, at chaufføren er god til, at "læse" trafikken? Nævn et par fordele ved at holde bilen kørende hele tiden? (læse trafikken)</i>

1.2. Mål: at kende sikkerhedsanordningernes karakteristiske egenskaber og funktioner med henblik på at beherske køretøjet, mindske slid og forebygge fejl.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan, på baggrund af sit kendskab til opbygning og funktion af køretøjers sikkerhedsanordninger, (driftsbremse hydraulisk/pneumatisk, nødbremse og supplerende bremses), beherske køretøjet, minimere slid, foretage elementær fejlfinding samt udbedre mindre driftsfejl.</p>	<p>Deltageren kan behandle køretøjet korrekt således, at sliddet bliver minimeret. Endvidere kan deltageren foretage elementær fejlfinding, samt udbedre mindre driftsfejl, som f.eks. skift af pærer, sikringer og spejle.</p>	<p>Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter.</p> <p>Kurser arrangeret af transportmateriel-leverandører, sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen.</p>	☐	<p><i>Hvad kan årsagen være til for stort luftforbrug ved en fuldbremning? (når bremsepedalen trædes helt i bund)</i></p> <p><i>Hvordan virker fjederbremsen på en lastvogn? Hvad sker der når håndtaget lægges? (P-bremsen aktiveres)</i></p>
<p>Deltageren kan, på baggrund af sit kendskab til kørselsdynamik, udnytte og beherske køretøjets bevægelsesenergi, og kan, ved defensiv og forudseende kørestil, minimere omkostninger til vedligehold af sikkerhedsanordninger.</p>	<p>Deltageren kan udnytte køretøjets bevægelsesenergi og "læse" trafikken således, at disse to ting i forening er en væsentlig årsag til minimering af reparation og vedligeholdelse af sikkerhedsanordninger f.eks. bremses.</p>	<p>Kurser arrangeret af transportmateriel-leverandører.</p> <p>Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter.</p>	☐	<p><i>Hvordan kan du nedbremse køretøjet uden brug af bremsepedalen?</i></p>
<p>Deltageren kan tage de nødvendige forholdsregler ved kørsel ned ad lang/stejl bakke med stort køretøj. Herunder undgå langvarig brug af driftsbremsen, vælge passende lav hastighed og gear, holde nødvendig sikkerhedsafstand, samt anvende eventuel motor-bremse eller retarder. Endvidere har deltageren viden om hensigtsmæssig reaktion ved bremsesvigt.</p>	<p>Deltageren kan på en sikker måde bringe et tungt lastet køretøj ned uden overdreven brug af køretøjets driftsbremse, men i kombination af evt. retarder, korrekt valg af gear, samt driftsbremsen. Er endvidere forberedt på handlingsmønstret ved evt. bremsesvigt.</p>	<p>Kurser arrangeret af transportmateriel-leverandører.</p> <p>Deltaget og bestået køretekniske kurser.</p> <p>Har en faglig uddannelse, som har et indhold hvori disse elementer indgår.</p>	☐	<p><i>Hvilket gear vil du vælge ved kørsel ned af en lang og stejl bakke?</i></p> <p><i>Hvad sker der med køretøjets bremses ved overophedning af bremserne?</i></p> <p><i>Hvordan virker en retarder?</i></p>

1.3 Mål: at kunne optimere brændstofforbruget

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan ved anvendelse af, hvad der er lært under punkt 1.1 og 1.2. foretage kørsel, der sikrer den bedste udnyttelse af brændstoffet.	Deltageren kan med belæst køretøj udføre en transport, som sikrer, at brændstofforbruget minimeres i forhold til køretøjets belæsning.	Har deltaget i kurser, hvor emnet har været berørt ikke blot i teori, men også praktisk. Har kørt som buschauffør og igennem dette arbejde har praktisk erfaring på området.	☐	<i>Hvorfor er energirigtig kørsel vigtig?</i>

1.3a. Mål: evne til at forudse, vurdere og tilpasse sig risici i trafikken:

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		
At være klar over og tilpasse sig forskellige vej-, trafik- og vejrforhold, forudse kommende begivenheder, at forstå, hvordan man skal forberede og planlægge en tur under unormale vejrforhold, at have kendskab til brugen af sikkerhedsudstyr og forstå, når en tur må udsættes eller aflyses på grund af ekstreme vejrforhold, at tilpasse sig trafikrisici, herunder farlig adfærd i trafikken eller distraheret kørsel (gennem anvendelse af elektronisk udstyr, at spise, drikke, osv.), at anerkende og tilpasse sig farlige situationer og være i stand til at håndtere stress, der er afledt heraf, navnlig med hensyn til køretøjernes størrelse og vægt samt sårbare trafikanter såsom fodgængere, cyklister og tohjulede motoriserede køretøjer.	forskellige vej-, trafik- og vejrforhold, forudse kommende begivenheder, at forstå, hvordan man skal forberede og planlægge en tur under unormale vejrforhold, at have kendskab til brugen af sikkerhedsudstyr og forstå, når en tur må udsættes eller aflyses på grund af ekstreme vejrforhold, at tilpasse sig trafikrisici, herunder farlig adfærd i trafikken eller distraheret			
At identificere mulige farlige situationer og korrekt fortolke, hvordan disse potentielt farlige situationer kan blive til situationer hvor sammenstød ikke længere kan undgås, og vælge og foretage handlinger, der øger sikkerhedsmargenen i en sådan grad, at et sammenstød stadig kan undgås, hvis den potentielle farlige situation opstår.				

--	--	--	--

1.4 At kunne stå for lastning af et køretøj under overholdelse af sikkerheds-forskrifterne og den korrekte brug af køretøjet

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan planlægge lastning af et køretøj på baggrund af kendskab til beregninger vedrørende lastrummets størrelse, køretøjers nyttelast, tyngdepunktsplacering og akseltryk, samt kendskab til hovedkategorier af godstyper og emballagetyper.	Deltageren kan forestå lastningen af et køretøj uden, at overtræde eksisterende lovgivning omkring akseltryk, totalvægt og samtidig tage hensyn til tyngdepunktets placering og evt. separation af forskellige godstyper.	sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen. Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter. Ansæt i transportvirksomhed hvor en af opgaverne har været, at belæsse et køretøj under hensyntagen til forskellige godstyper.	☐	<i>Hvordan vil du prioritere læsning af en lastvogn når der skal tages hensyn til: akseltryk Totalvægt Tyngdepunktets placering Godstyper Emballagetyper</i>
Deltageren kan laste køretøjet ved korrekt brug af normalt forekommende udstyr til godshåndtering.	Deltageren kan betjene og kender sikkerhedsbestemmelserne af normalt forekommende udstyr til godshåndtering.	Ansæt i transportvirksomhed hvor en af opgaverne har været, at belæsse et køretøj under hensyntagen til forskellige godstyper. sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen.	☐	<i>Hvem har ansvaret for køretøjet belæsning? Hvad er normalt forekommende udstyr til godshåndtering?</i>
Deltageren kan sikre og beskytte det lastede gods, på baggrund af kendskab til surrings- og sikringsteknikker samt anvendelse af normalt forekommende sikringsudstyr, eksempelvis surringsstroppe, presenninger mv.	Deltageren kan bruge normalt forekommende sikringsudstyr som f.eks. surringsstroppe, presenninger mv. Endvidere kan deltageren med sit kendskab til sikrings- og surringsteknik sikre og beskytte godset.	Ansæt i transportvirksomhed hvor en af opgaverne har været, at belæsse et køretøj under hensyntagen til forskellige godstyper. sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen.	☐	<i>Nævn nogle eksempler på surringsteknikker? Hvordan vil du eksempelvis surre en personbil på laddet af en lastvogn?</i>
Deltageren kan hensigtsmæssigt føre det lastede køretøj, under hensyntagen til de forandringer belæsningen medfører, vedrørende køretøjets stabilitet og dynamik. Dette indebærer bl.a. ændret anvendelse af gear, afhængigt af køretøjets belæsning og vejens længdeprofil.	Deltageren har udvidet kendskab til, at køre med et køretøj hvor der kan være tale om et højt beliggende tyngdepunkt og/eller et ikke stationært placeret tyndepunkt.(kørsel med væsker eller ophængt kød)Deltageren har ligeledes udvidet kendskab til betydningen af vejens længdeprofil i forhold til køretøjets belæsning.	Deltageren har været ansat på en maskinstation, eller en virksomhed med mobilkraner. sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen.	☐	<i>Hvilken indflydelse har tyngdepunktets placering for køretøjets stabilitet?</i>

2.1. Mål: at kende vejtransportens sociale kontekst og reglerne

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan anvende gældende køre- og hviletids og arbejdstidsregler for transport, ved såvel national som international godstransport, herunder anvende køre- og hvile- tidsreglerne korrekt i forhold til en planlagt transportopgave.</p>	<p>Deltageren har indgående kendskab udfyldelse af fartskiver, samt den praktiske brug af fartskriveren herunder korrekt indstilling af de enkelte knapper. Deltageren kan egenhændig planlægge kørslen i forhold til den konkrete transportopgave og har derfor også kendskab til såvel de nationale, som internationale bestemmelser på området.</p>	<p>Har været ansat som buschauffør og gennem dette arbejde har kørt med og betjent fartskrivere.</p> <p>Har deltaget i køre- hviletids kurser</p> <p>Har deltaget i kurser omkring fartskriver</p>	☐	<p><i>Hvad er længste daglige køretid?</i></p> <p><i>Hvad kort kan en pause være? (antal minutter)</i></p> <p><i>Kan pausen holdes i et kørende køretøj? (2 chauffører)</i></p>
<p>Deltageren kan udfylde, anvende og kontrollere diagramark, føre kontrol med fartskriverens funktioner og har indsigt i sanktionerne ved mangelfuld, ukorrekt og svigagtig brug af fartskriver.</p>	<p>Deltageren kan udfylde et diagramark, samt kontrollerer fartskriverens funktioner. Deltageren kender de fleste sanktioner ved mangelfuld og svigagtig brug af fartskriveren.</p>	<p>Har været ansat som buschauffør og gennem dette arbejde har kørt med og betjent fartskrivere.</p> <p>Har deltaget i køre- hviletids kurser</p> <p>Har deltaget i kurser omkring fartskriver</p>	☐	<p><i>Hvilke kurser beviser - mm.</i></p>
<p>Deltageren har kendskab til den grundlæggende kvalifikationsuddannelse samt den løbende efteruddannelse jf. EU-direktiv 2003/59 om grundlæggende kvalifikationskrav, herunder uddannelsernes indhold og opbygning, grundlaget for certifikatuddannelse og fornyelse, samt chaufførernes rettigheder og pligter</p>	<p>Deltageren er bekendt med, at der findes en grundlæggende EU chaufføruddannelse og har derigennem også indsigt i bestemmelserne om de løbende efteruddannelsesmæssige krav.</p>	<p>Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter.</p>	☐	<p><i>Hvilke prøver indgår i uddannelsen?</i></p> <p><i>Hvad er varigheden på uddannelsen, som AMU uddannelse?</i></p>

2.2. Mål: at kende reglerne på godstransportområdet

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Transporttilladelser, dokumenter, der skal medbringes, kørselsforbud på bestemte veje, vejafgifter, forpligtelser i henhold til standardkontrakter for godstransport, udfærdigelse af transportdokumenter, internationale transporttilladelser, forpligtelser i henhold til CMR-konventionen, udfærdigelse af internationalt fragtbrev, krydsning af landegrænser, speditører samt særlige ledsagedokumenter til gods.</p>	<p>Deltageren har kendskab til køretøjets attester, godsets dokumenter og chaufførens papirer, der normalt kræves medført ved national og international vejtransport, og kan anvende disse ved en given godstransport. Deltageren kan med sin baggrund foretage den mest nødvendige kontrol af papirer og dokumenter samt udfylde et nationalt- og internationalt fragtbrev (CMR), herunder tage et begrundet forbehold ved modtagelse af gods.</p>	<p>. Har været ansat i transportbranchen og gennem sit arbejde der har tilegnet sig kundskaber på området. Sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen.</p>	<p>☐</p>	<p><i>Hvilke forpligtelser har transportøren ifølge loven overfor kunden?</i></p> <p><i>Fremlæg kopi af en registreringsattest og spørg om lastbilens største akseltryk på forakslen?</i></p> <p><i>Udlever et CMR fragtbrev og lad ansøgeren udfylde dette.</i></p>

3.1. Mål: at være opmærksom på farer i trafikken og arbejdsulykker

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan, på baggrund af sit kendskab til</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulykkesstatistik, - trafik- og arbejdsulykkestyper (særligt hvor store køretøjer er indblandet), - de menneskelige og økonomiske følger af ulykker, <p>gennem skærpet opmærksomhed at foretage nødvendig forebyggelse af ulykker i virksomheden.</p>	<p>Deltageren kan med sin erfaring og med sit kendskab til ulykkesstatistikker foretage de nødvendige handlinger for at forebygge ulykker i virksomheden.</p>	<p>Har været ansat i transportbranchen og gennem sit arbejde der har tilegnet sig kundskaber på området.</p>	☐	<p><i>Nævn eksempler på ofte forekommende ulykker hvor lastbiler er indblandet.</i></p> <p><i>Hvad er baggrunden for disse ulykker?</i></p>
<p>Deltageren kan udvise en korrekt sikkerhedsmæssig adfærd i henhold til gældende sikkerheds- og arbejdsmiljøbestemmelser under udførelsen af de for en eksportchauffør almindeligt forekommende arbejdsopgaver. Såvel under kørsel, som ved læsning og godssikringsopgaver samt ved brug af hjælpedstyr.</p>	<p>Deltageren kan tilrettelægge og gennemfører såvel en læsning, som en aflæsning, samt gennemfører en transport under hensyn til sikkerheden, således, at der ikke sker ulykker hverken før, under eller efter transportens afslutning.</p>	<p>Har været ansat i transportbranchen og gennem sit arbejde der har tilegnet sig kundskaber på området.</p> <p>sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen.</p>	☐	<p><i>Nævn nogle eksempler på en sikkerhedsmæssig adfærd ved losning og læsning af et køretøj.</i></p>

3.2. Mål: at kunne forebygge kriminalitet og menneskesmugling

Målbekrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan, på baggrund af indsigt i risici, lovgivning, virksomhedens og eget ansvar, træffe forebyggende foranstaltninger mod menneskesmugling og anden kriminalitet, samt udvise hensigtsmæssig og korrekt adfærd i tilfælde af kriminelle anslag mod chauffør og køretøj.	Deltageren har et sådant kendskab til mulige risici i forbindelse med transportopgaver, at menneskesmugling og anden kriminalitet. Kendskabet har et sådant niveau at et evt. anslag mod chauffør og/eller køretøj gør, at den korrekte adfærd udvises.	Har været ansat som turist buschauffør og gennem dette arbejde erfaring på området.	☐	<i>Hvilke foranstaltninger vil du træffe for at undgå menneskesmugling?</i>

3.3. Mål: at kunne forebygge fysiske risici

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan forholde sig aktivt til en forbedring af sikkerheden og chaufførens fysiske kondition ved arbejde i og på køretøjet, i trafikale situationer, og i forhold til egen levevis, således af fysiske risici på chaufførarbejdspladser forebygges.	Deltageren deltager aktivt i styrkelse af kroppens muskelgrupper samt medvirker aktivt til vedligeholdelse og/eller en forbedring af den fysiske kondition for derigennem at medvirke til en forbedring af sikkerheden, såvel under læsning/losning som i forskellige trafikale situationer.	Har deltaget i fysiske relaterede kurser som f.eks. instruktør til motionscenter, eller anden kursusvirksomhed. Dyrker selv idræt på motionsplan og derigennem har et kendskab til området. Har en faglig uddannelse, som relaterer til emnet.	☐	<i>Hvor ofte bør man træne – hvis man ønsker at holde sig i form?</i> <i>Nævn navne på et par livsstilsrelaterede sygdomme?</i>
Deltageren kan, på baggrund af kendskab til relevant anatomi og fysiologi, vælge den ergonomisk mest hensigtsmæssige arbejdsstilling eller -bevægelse i forbindelse med normalt forekommende chaufførarbejde. (Under kørsel, ved ind- og udstigning, ved godshåndtering, godssikring, brug af lift, udførelse af løftearbejde og ved træk og skub).	Deltagerens kendskab til anatomi og fysiologi gør, at udvælgelse af den mest hensigtsmæssige ergonomiske arbejdsstilling vælges. Deltageren kan ligeledes indstille førersædet korrekt, samt foretage en korrekt ind- og udstigning af køretøjet. Kendskabet ved ind- og udstigning, ved godshåndtering, godssikring, brug af lift, udførelse af løftearbejde og ved træk og skub er tilstrækkelig stort således, at skader herfra kan undgås.	Har en faglig uddannelse, som relaterer til emnet. Har deltaget og bestået kurser hvor emnet har været berørt såvel teoretisk, som praktisk.	☐	<i>Demonstrer venligst for mig hvordan du vil løfte en lille men meget tung genstand?</i> <i>Forklar hvordan du vil gå ud af en lastvogn? (førerhuset)</i>
Deltageren kan, på baggrund af viden om regler herfor, samt kendskab til hyppigt forekommende arbejdsskader, anvende personlige værnemidler.	Deltageren kan udvælge de korrekte værnemidler blandt flere mulige	Har en faglig uddannelse, som relaterer til emnet. sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen. Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter.	☐	<i>Hvilke personlige værnemidler vil du vælge, hvis du skal aflæsse et parti gods med kran på en meget stor byggeplads?</i>

3.4. Mål: at være bevidst om betydningen af fysisk og psykisk egnethed

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan, på baggrund af indsigt i faktorer som virker sundhedsfremmende og som øger chaufførens fysiske og psykiske egnethed, udføre transportopgaver, så sikkerheden øges både ved godshåndtering og under kørsel.	Deltageren kan udvælge de rigtige faktorer blandt flere mulige som medvirker til, at chaufførens fysiske og psykiske egnethed øges således, at sikkerheden øges ved godshåndtering og under kørslen.	<ul style="list-style-type: none"> - Har været ansat i et køkken hvor emnet har haft en fremtrædende rolle i madlavningen af den daglige kost. - Har en faglig uddannelse, som relaterer til emnet. - Sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen. - Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter. - Har en faglig relateret uddannelse som svarer til emnet. 	☐	<i>Nævn nogle faktorer, som virker sundhedsfremmende og dermed øger chaufførens fysiske og psykiske egnethed.</i>
Deltageren kan på baggrund af sin viden om ernæring, vælge hensigtsmæssige spise- og drikkevaner og er bevidst om virkningerne af alkohol, medicin og andre stoffer som kan påvirke adfærden og dermed udløse farlige arbejdssituationer og trafikale hændelser.	Deltageren kan med sit kendskab til ernæring vælge hensigtsmæssige spise- og drikkevaner. Har kendskab til virkningen ved indtagelse af alkohol og hvilke risici det medfører på arbejdspladsen og i trafikken.	<ul style="list-style-type: none"> - Har været ansat i et køkken hvor emnet har haft en fremtrædende rolle i madlavningen af den daglige kost. - Har en faglig uddannelse, som relaterer til emnet. - Sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen. - Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter. Har en faglig relateret uddannelse som svarer til emnet.	☐	<i>Hvilken indflydelse har chaufførens drikke- og spisevaner på trafikikkerhed?</i> <i>Hvad er promillegrænsen for indtagelse af alkohol – når/hvis man vil køre bil?</i> <i>Hvad er straffen hvis promillen overstiger det tilladte?</i>
Deltageren kender symptomerne ved træthed og stresspåvirkninger og behersker de nødvendige forholdsregler herimod.	Deltageren kender symptomerne ved træthed og stresspåvirkninger og behersker de nødvendige forholdsregler herimod.	Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter. Har en faglig relateret uddannelse som svarer til emnet.	☐	<i>Hvilke symptomer har man hvis man er påvirket af stress? - hvordan giver det sig udslag?</i>
Deltageren kan, på baggrund af viden om hvordan skiftende og skæve arbejdstider kan påvirke helbredet, planlægge og fastholde en adskillelse af arbejde og hvile, så sikkerheden i både arbejdet og trafikken ikke kompromitteres.	Deltageren kender ulemperne og kroppens reaktioner ved skiftende og skæve arbejdstider samt hvorledes det kan påvirke helbredet. Deltageren kan planlægge en adskillelse af arbejde og hvile således, at trafikken ikke udsættes for risici.	Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter. Har en faglig relateret uddannelse som svarer til emnet.	☐	<i>Hvordan reagerer kroppen, ved skiftende arbejdstider m.h.t. søvn?</i>

3.5. Mål: at kunne vurdere nødsituationer

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan udføre livreddende førstehjælp og yde indsats ved almindeligt forekommende ulykker og ved pludselig sygdom samt brand.	Deltageren kan udføre livreddende førstehjælp og yde indsats ved almindeligt forekommende ulykker og ved pludselig sygdom samt brand.	Har en faglig relateret uddannelse som svarer til emnet. Har deltaget og bestået førstehjælpskurser	☐	<i>Læg venligst mig i det, som vi kalder aflåst sideleje også kaldet "natostilling"</i> <i>Hvilket telefonnr. vil du kontakte ved Brand?</i>
Deltageren kan vurdere en opstået hændelse gennem kendskab til grundlæggende principper for typiske faremomenter og adfærdsmønstre på et skadested, herunder primært foretage indsats, eksempelvis evakuering af personer i eller ved køretøjer, således at ulykken ikke forværres, tilkalde hjælp og yde førstehjælp indtil redningstjenester overtager skadestedsledelse og prioriteret indsats.	Deltagerens faglige indsigt gør, at han udviser ro og en respektabel optræden og derved bevarer overblikket indtil redningstjenesten overtager ledelsen på skadestedet.	Har en faglig relateret uddannelse som svarer til emnet. Har deltaget og bestået førstehjælpskurser	☐	<i>Hvordan vil du prioritere følgende indsats ved et færdselsuheld?</i> - Yde alm. førstehjælp - Standse ulykken - Yde livreddende førstehjælp - Ringe efter hjælp
Deltageren kan, ud fra et kendskab køretøj og godstyper, iværksætte elementær brandbekæmpelse og/eller tilkalde assistance. Deltageren kan, på baggrund af almindelige grundprincipper, udfylde en skadesanmeldelse.	Deltagerens kendskab til køretøj og godstyper samt det kendskab han har til brandbekæmpelse gør, at han er i stand til evt. at tilkalde den rette assistance og evt. evakuerer/afspærre området. Deltageren kan, på baggrund af almindelige grundprincipper, udfylde en skadesanmeldelse.	Har en faglig relateret uddannelse som svarer til emnet. Har deltaget og bestået førstehjælpskurser	☐	<i>Udfyld denne skadesanmeldelse</i>

3.6. Mål: at kunne tilpasse sin optræden på en måde, der bidrager til at højne en servicevirksomheds image

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan, på baggrund af indsigt i hensigtsmæssig adfærd ved direkte kontakt med kunder, i praksis anvende et servicebegreb der befordrer kvalitet i ydelsen og som højner og konsoliderer virksomhedens og transportbranchens image.	Deltagerens praktiske adfærd såvel påklædningsmæssig, som personlig soignering samt fører et sobert sprogbrug medvirker til, at højne branchens image.	Har været ansat i en virksomhed hvor der har været direkte kundekontakt og gennem dette arbejde opnået en erfaring med kundebetjening. Almindelig orientering via aviser og fagtidsskrifter.	☐	<i>Har kunden altid ret?</i> - <i>Og hvorfor det?</i>
Deltageren kan, med udgangspunkt i kendskab til	Deltageren kender sin "rolle" i det samlede	Har været i en transportvirksomhed og har		<i>Hvilken betydning har det for kunden,</i>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>chaufførens forskellige roller og funktioner, i sin tilrettelæggelse af arbejdet og i forbindelse med ruteplanlægning, levere en ydelse hvor der skelnes mellem forskelligartet kundebehov, og hvortil der kræves særlig opmærksomhed og serviceniveau. Herunder at tilstræbe, køretøjets tekniske og kosmetiske fremtoning og vedligehold, modsvarer transporteret godstype og arbejdsopgave.</p>	<p>transportsystem og har derved respekt for logistikkædens betydning. Desuden kender han betydningen af at køretøjets tekniske og kosmetiske tilstand.</p>	<p>derigennem erfaring og forståelse for logistikens betydning.</p> <p>Har deltaget i kurser, som omhandler kundebetjening og eller logistik.</p>	☐	<p><i>at køretøjet fremstår pænt og rent?</i></p> <p><i>Hvilken betydning har det for kunden, at køretøjet er teknisk i orden?</i></p>
<p>Deltageren behersker, på baggrund af viden om kommercielle/finansielle følger og konsekvenser, en adfærd som ikke skaber eller fremmer konflikter eller tvister.</p>	<p>Deltageren har den nødvendige kompetence til, at "glide" af på direkte konfronterende spørgsmål, som kan give anledning til konflikter eller anden form for tvister.</p>	<p>Har været ansat i en virksomhed hvor der har været direkte kundekontakt og gennem dette arbejde opnået en erfaring med kundebetjening.</p>	☐	<p><i>Giv et eksempel på hvordan du vil tackle en tilspidset situation eksempelvis ved læsning, en klage (berettiget/uberettiget) m.v.</i></p>
<p>Deltageren kan foretage elementær fejlfinding, og udbedre mindre driftsfejl på køretøjet eller arbejdsredskabet, herunder motoren og det elektriske system.</p>	<p>Deltageren kan foretage elementær fejlfinding, og udbedre mindre driftsfejl på køretøjet eller arbejdsredskabet, herunder motoren og det elektriske system.</p>	<p>Har en faglig uddannelse på området.</p> <p>sidemandsoplæring, instruktion på arbejdspladsen.</p>	☐	<p><i>Er der nogen ting som du bør sikre dig inden du evt. tager polskoene af batteriet?</i></p> <p><i>Hvordan/hvor vil du sætte startkabler på – hvis du skal have starthjælp? (24 volt)</i></p>

3.7. Mål: at kende vejgodstransportens økonomiske kontekst og markedsorganisationen

Målbeskrivelse fra uddannelsesmål som indgår i merituddannelsen	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Vejtransport i forhold til andre transportmåder (konkurrence, speditører), forskellige vejtransportaktiviteter (transport for tredjemands regning, egen virksomhed, transportrelaterede aktiviteter), hovedtyper af transportvirksomheder og transportrelaterede aktiviteter og deres organisation, specialisering inden for transport (tank, kontrolleret temperatur, farligt gods, dyretransport m.v.) samt sektorens udvikling (diversificering af ydelser, kombination af bane og vej, underentreprise m.v.).</p>	<p>Deltageren kan med sin viden udføre trafiksikker professionel vejgodstransport på et højt kvalitativt niveau.</p>	<p>Har en faglig relateret uddannelse som svarer til emnet.</p> <p>Har været ansat i transportbranchen og gennem sit arbejde der har tilegnet sig kundskaber på området.</p>	☐	<p><i>Hvilke papirer skal du medbringe under transporten?</i></p> <p><i>Hvem har ansvaret for køretøjets lovlighed?</i></p> <p><i>Hvilke ting skal chaufføren ifølge færdselsloven kontrollere på køretøjet?</i></p> <p><i>Hvem har ansvaret for blæsningen og lastsikring af evt. gods?</i></p>

Nummer: 2280
Titel: Vejgodstransport
Kort titel: Vejgods
Status: GOD
Godkendelsesperiode: 14-12-2018 og fremefter

Beskrivelse af jobområdet

Definition af jobområdet

Inden for vejgodstransportområdet udføres transport af gods i dertil indrettede køretøjer. Godset transporteres i lastbiler med en tilladt totalvægt over 3.500 kg, med eller uden påhængskøretøjer samt i varebiler med en tilladt totalvægt der ofte er under 3.500 kg, totalvægt.

Det transporterede gods spænder fra enkelte pakker over temperaturregulerede transporter til enhedslaster, herunder containere og tanktransporter, der også omfatter transport af farligt gods. Dette kan eksempelvis være gasser, benzin og olie- eller kemikalietransporter. Der foregår også en omfattende transport af levende dyr. Endelig kan nævnes gods af typen bulk, såsom sten og grus, asfalt og andre entreprenørmaterialer, korn, roer og andre typer masse gods.

Vejgodstransport udføres for fremmed regning (vognmandskørsel), eller egen regning (firmakørsel). Jobområdet er kendetegnet af mange, meget små virksomheder og få store virksomheder.

Der skønnes at være beskæftiget ca. 60.000 inden for jobområdet.

Opgaverne i forbindelse med godstransport af landevej udføres af medarbejdere, der har opnået kompetencen gennem en kombination af virksomhedsopklæring og deltagelse på kurser, af faglærte chauffører samt af administrative medarbejdere og mellemledere.

Der findes myndighedskrav for at føre varebil, lastbil, lastbil med påhængskøretøj og for unge førere under 21 år af lastbil, fastsat af Færdsel styrelsen

Der er fastsat myndighedskrav af Arbejdstilsynet for anvendelse af lastbilmonterede kraner, for travers- og portalkraner og for førere af gaffeltrucks.

Beredskabsstyrelsen og Færdselsstyrelsen har fastsat myndighedskrav for medarbejdere, der transporterer farligt gods på landevej.

Færdselsstyrelsen fastsætter krav til personer, der ønsker tilladelse til at drive vognmandsvirksomhed.

Aktuelt tilkoblede mål pr. august 2020

Niveau kan angives ved enkeltfag.

Nummer, niveau og titel		EUU	Varighed i dage	Tilknyttet i perioden
25000	RKV før erhvervsuddannelse for voksne	AP	5,0	14-12-2018 og fremefter
31863-D	Kørsel med sættevogn	AK	5,0	14-12-2018 og fremefter
40065	Uheldsforebyggelse for erhvervschauffører	AK	1,0	14-12-2018 og fremefter
40137	Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	14-12-2018 og fremefter
40392	Ergonomi inden for faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	14-12-2018 og fremefter
40457	Kørsel med modulvogntog	AK	2,0	14-12-2018 og fremefter
40503	Praktikvejlederens kommunikation med elev/lærling	AD	2,0	14-12-2018 til 31-12-2020
40533	Introduktion til et brancheområde (F/I)	AP	40,0	14-12-2018 og fremefter
40534	Arbejdsmarked, it og jobsøgning (F/I)	AP	40,0	14-12-2018 og fremefter
42280	Introduktion til førstehjælp på jobbet	AP	0,4	14-12-2018 og fremefter
42845	Grundlæggende flakkøretøjer	AK	2,0	14-12-2018 og fremefter
42851	Sikker adfærd - nul arbejdsulykker	AK	1,0	14-12-2018 og fremefter
43343	Praktik for F/I	AP	48,0	14-12-2018 og fremefter
43959	International godstransport	AK	5,0	14-12-2018 og fremefter
43960	Transport af temperaturfølsomt gods	AK	5,0	14-12-2018 og fremefter
44722	Køre- og hviletidsregler	AK	1,0	14-12-2018 og fremefter
44978	Jobrelateret fremmedsprog med nuanceret ordforråd	AD	5,0	14-12-2018 og fremefter
44979	Jobrelateret fremmedsprog med basalt ordforråd	AD	5,0	14-12-2018 og fremefter
45075	Brug af diagramark og kontrolapparat	AK	1,0	14-12-2018 og fremefter
45079	Transportpapirer inden for vejtransport	AK	1,0	14-12-2018 og fremefter
45080	Energirigtig kørsel	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
45082	Manøvrering, forsikringer og færdselsregler	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
45083	Arbejdsulykker og adfærd i nødsituationer	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
45107	Sundhed, sikkerhed, service og logistik	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
45110	Håndtering af olie- og kemikalieaffald	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
45114	Kørsel med vogntog, kategori C/E	AK	20,0	14-12-2018 og fremefter
45115	Energirigtig kørsel, kategori B	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
45215	Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	14-12-2018 og fremefter

Nummer, niveau og titel		EUU	Varighed i dage	Tilknyttet i perioden
45259	Sikkerhedsuddannelse ved farligt gods	AK	1,0	14-12-2018 og fremefter
45261	Kundeservice	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
45310	Lastsikring og stuvning af gods	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
45347	Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	14-12-2018 og fremefter
45362	Personlig udvikling til arbejde og uddannelse	AA	5,0	14-12-2018 og fremefter
45363	Kunde/leverandørforhold for operatører	AA	1,0	14-12-2018 og fremefter
45511	Faglig læsning	AP	2,0	14-02-2019 og fremefter
45536	Faglig skrivning	AP	3,0	14-02-2019 og fremefter
45545	Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	14-12-2018 og fremefter
45567	Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	14-12-2018 og fremefter
45569	Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	14-12-2018 og fremefter
45571	Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	14-12-2018 og fremefter
45572	Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	14-12-2018 og fremefter
45573	Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	14-12-2018 og fremefter
45574	Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	14-12-2018 og fremefter
45870	Sundhed for erhvervschauffører	AK	1,0	10-03-2020 og fremefter
45917	Praktikvejledning af eud-elever/lærlinge	AF	1,0	14-12-2018 til 30-09-2020
46493	Konflikt håndtering	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
46905	ADR Grundkursus - Vejtransp. af farl. gods i emb.	AK	3,0	14-12-2018 og fremefter
46913	ADR Grund- og Specialiseringskursus Kl. 1+7+Tank	AK	6,0	14-12-2018 og fremefter
47467	Udvidelse af GK for buschauffører	AK	5,0	14-12-2018 og fremefter
47632	Den personlige uddannelses- og jobplan	AA	2,0	14-12-2018 og fremefter
47668	Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	14-12-2018 og fremefter
47669	Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	14-12-2018 og fremefter
47670	Faglig læsning	AP	2,0	14-12-2018 og fremefter
47671	Faglig skrivning	AP	3,0	14-12-2018 og fremefter
47694	ADR Grund- og Specialiseringskursus - Klasse 1	AK	3,6	14-12-2018 og fremefter
47695	ADR Grund- og Specialiseringskursus - Klasse 1 + 7	AK	4,2	14-12-2018 og fremefter
47696	ADR Grund- og Specialiseringskursus - Tank + Kl. 1	AK	5,4	14-12-2018 og fremefter
47700	ADR Grund- og Specialiseringskursus - Klasse 7	AK	3,6	14-12-2018 og fremefter
47701	ADR Grund- og Specialiseringskursus - Tank	AK	4,7	14-12-2018 og fremefter
47702	ADR Grund- og Specialiseringskursus Kl. 7+Tank	AK	5,4	14-12-2018 og fremefter
47703	ADR Specialiseringskursus - Klasse 1	AK	1,3	14-12-2018 og fremefter
47704	ADR Specialiseringskursus - Klasse 7	AK	1,3	14-12-2018 og fremefter

Nummer, niveau og titel	EUU	Varighed i dage	Tilknyttet i perioden
47705	ADR Specialiseringskursus - Tank	AK 1,9	14-12-2018 og fremefter
47706	ADR Repetition - Grundkursus	AK 1,7	14-12-2018 og fremefter
47707	ADR Repetition - Grundkursus + Klasse 1	AK 2,3	14-12-2018 og fremefter
47708	ADR Repetition - Grundkursus + Klasse 1 + Klasse 7	AK 2,9	14-12-2018 og fremefter
47709	ADR Repetition - Grundkursus + Klasse 7	AK 2,3	14-12-2018 og fremefter
47714	ADR Repetition - Grundkursus + Tank	AK 2,7	14-12-2018 og fremefter
47716	ADR Repetition - Grundkursus + Tank + Klasse 1	AK 3,3	14-12-2018 og fremefter
47854	Godstransport med lastbil	AK 30,0	14-12-2018 og fremefter
47855	Intensiv grundlæggende kval.uddannelse - lastbil	AK 20,0	14-12-2018 og fremefter
47856	Grundlæggende kvalifikationsuddannelse - lastbil	AK 40,0	14-12-2018 og fremefter
47857	Godstransport med lastbil samt grundl. kval.uddan.	AK 50,0	14-12-2018 og fremefter
47861	Vejgodstransport for buschauffører	AK 15,0	14-12-2018 og fremefter
47961	Energiøkonomisk kørsel for erhvervschauffører	AK 1,0	14-12-2018 og fremefter
48012	Instruktører og elever i praktikcentret	AP 2,0	14-12-2018 og fremefter
48013	Mål og læring i praktikcentret	AP 2,0	14-12-2018 og fremefter
48049	Arbejdsmiljø 1 i faglærte og ufaglærte job	AD 2,0	14-12-2018 og fremefter
48050	Arbejdsmiljø 2 i faglærte og ufaglærte job	AD 2,0	14-12-2018 og fremefter
48183	Modulvogntog sammenkobling og regler	AK 1,0	14-12-2018 og fremefter
48465	Køreteknik for erhvervschauffører - trin 1	AK 2,0	14-12-2018 og fremefter
48466	Køreteknik for erhvervschauffører - ajourføring	AK 1,0	14-12-2018 og fremefter
48488	Skadestop for erhvervschauffører	AK 2,0	14-12-2018 og fremefter
48569	Introduktion til det danske arbejdsmarked (F/I)	AP 5,0	14-12-2018 og fremefter
48596	Ergonomi inden for ufaglærte og faglærte job (F/I)	AA 3,0	14-02-2019 og fremefter
48611	Ajourføring for stykgods- og distributionschauffør	AK 2,0	14-12-2018 og fremefter
48624	Ajourføring for kølevognschauffører	AK 2,0	14-12-2018 og fremefter
48630	Ajourføring for entreprenørchauffører	AK 2,0	14-12-2018 og fremefter
48631	Ajourføring for chauffører af mejeriprodukter	AK 2,0	14-12-2018 og fremefter
48660	EU-Efteruddannelse for eksportchauffører - oblig.del	AK 2,0	14-12-2018 og fremefter
48850	Grundlæggende kvalifikation for varebilschauffør	AK 3,0	14-12-2018 og fremefter
48851	Efteruddannelse for varebilschauffører	AK 2,0	14-12-2018 og fremefter
48963	Brancherettet kørsel, m. high fidelity simulator	AK 1,0	18-12-2018 og fremefter
49234	EUD-Praktikvejledning - for den daglige oplærer	AF 1,0	08-07-2020 og fremefter
49580	EUD-Praktikvejledning for den uddannelsesansvarl	AF 1,0	08-07-2020 og fremefter

Nummer: 31863-D
Titel: Kørsel med sættevogn
Kort titel:
Varighed: 5,0
Status (EUU):
Status (UVM):

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en (2280 Vejgods)

Medarbejderen kan udføre grundlæggende godskørsel med lastbil, lastbil og påhængskøretøj eller lastbil og sættevogn.

Medarbejderen kan foretage korrekt fordeling af lasten på lastbilen og kan sikre godset.

Medarbejderen kan udføre energi- og miljørigtig kørsel.

Medarbejderen kan vedligeholde og efterse sit transportmateriel.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

- Eleven kan selvstændigt udføre kørsel med et tungt lastet sættevognstog på 40 tons totalvægt, med maksimal længde og bredde, såvel i bymæssig bebyggelse som på landevej.
- Eleven kan udføre en korrekt til- og frakobling af en lastbil og en sættevogn, samt foretage kontrol, eftersyn og vedligeholdelse af de forskellige koblingsdele.
- Eleven kan foretage såvel en lige bakning som en bakning til højre og venstre om et hjørne, samt foretage præcisionsbakning til en læsserampe under snævre forhold. (Øvelsesbane på lukket område)
- Eleven kan foretage en korrekt læsning god stuvning af en sættevogn under hensyn til godsets art, vægt og dimension og således, at vogntogets tilladte akseltryk og totalvægt ikke overskrides.
- Eleven kan sikkerhedsmæssigt og fagligt korrekt udføre en afrigning og en pålægning af en presenning på en sættevogn.
- Eleven kan på baggrund af sit kendskab til såvel bilens som sættevognens opbygning, indretning, udstyr og funktioner, foretage de lovbestemte eftersyn og kontrol af køretøjerne. Endvidere kan eleven udføre forebyggende vedligeholdelse, herunder elementær fejlfinding, samt udbedre mindre driftsfejl, herunder udskifte defekte luftpuder i luftaffjedringssystemet.
- Eleven kan under øvelseskørslen betjene køretøjet på en forsvarlig måde under udførelse af de forskellige manøvrer, herunder ved kørsel på by- og landevej.

TUR

**TRANSPORTERHVERVETS
UDDANNELSER**

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Handlingsorienteret mål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Efter bestået kursus kan deltageren selvstændig udføre kørsel med tungt lastet sættevogn med max. Længde og bredde i såvel bymæssig bebyggelse, som på landevej.</p>	<p>Deltageren kan selvstændigt udføre ansvarlig kørsel med sættevogn i såvel belæsset, som i ubelæsset stand i tættere bebygget område, som udenfor tættere bebygget område samt på motorvej.</p>	<p>Længere tids erfaring i kørsel med belæsset sættevogn herunder erfaring med belæsning og afrigning af køretøjet.</p>	☐	<p><i>Vejledende spørgsmål:</i></p> <p><i>Hvilke sættevognstogstyper har du kørt med?</i></p> <p><i>Hvor lang tid har du kørt med sættevogn?</i></p> <p><i>Hvilke faremomenter anser du som de største ved kørsel med belæsset sættevogn?</i></p> <p><i>Hvilke faremomenter anser du for de største ved forkert belæsset sættevogn?</i></p>
<p>Deltageren kan efter bestået kursus udføre korrekt til- og frakobling af en lastbil og en sættevogn, samt foretage kontrol, eftersyn og vedligeholdelse af de forskellige koblingsdele.</p>	<p>Deltageren kan foretage sikker til- og frakobling af sættevogn og foretage de nødvendige kontrolforanstaltninger, som medvirker til trafiksikker kørsel.</p>	<p>Har foretaget til- og frakobling af sættevogn til lastbil.</p> <p>Har været ansat, på et lastvogsværksted eller i transportvirksomhed - og gennem dette arbejde foretaget til- og frakobling af sættevogn.</p>	☐	<p><i>Kan du kort fortælle hvordan du kobler en sættevogn til en lastbil?</i></p> <p><i>Hvilke eftersyn foretager du på såvel bil som sættevogn inden kørsel?</i></p>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Handlingsorienteret mål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan foretage en korrekt læsning og stuvning af en sættevogn under hensyn til godsets art, vægt og dimension, således, at vogntogets vægt og akseltryk ikke overskrides.</p> <p>Deltageren kan sikkerhedsmæssigt og fagligt korrekt udføre en afrigning og en pålægning af en presenning på en sættevogn.</p>	<p>Deltageren kan selvstændig forestå læsning og stuvning samt evt. surring af gods på en sættevogn, således, at køretøjets akseltryk og totalvægt, samt vægtfordelingen ikke overskrides i henhold til lovgivningen.</p> <p>Deltageren kan foretage sikkerhedsmæssig forsvarlig afrigning og pålægning af presenning på sættevogn.</p>	<p>Har været ansat på et transportlager og har deltaget i belæsning og stuvning af sættevogn.</p> <p>Deltageren har været ansat i en transportvirksomhed, og har gennem dette arbejde foretaget afrigning og pålægning af presenning.</p>	☐	<p><i>Hvordan regner du sættevognens egenvægt ud?</i></p> <p><i>Forkert tyngepunktplacering medfører?</i></p> <p><i>Er det tilladt at køre med en udenlandsk sættevogn, efter en dansk lastbil?</i></p> <p><i>Hvad skal man specielt huske på ved pålægning af presenning, når der er tale om kørsel med stykgods på en sættevogn?</i></p>
<p>Deltageren kan på baggrund af sit kendskab til bilen og sættevognens opbygning foretage de lovbefalede eftersyn og kontrol af køretøjerne.</p> <p>Deltageren kan ligeledes foretage elementær fejlfinding, samt udbedre mindre driftsfejl – herunder udskifte defekte luftpuder i luftaffjedringssystemet.</p>	<p>Deltageren kan selvstændig foretage lovmæssige eftersyn af såvel bil, som sættevogn.</p> <p>Deltageren kan foretage mindre udbedring af alm. Forekomne driftsfejl herunder udskifte luftpuder i sættevognens luftaffjedringssystem.</p>	<p>Har været reparatør på lastbiler og sættevogne.</p>	☐	<p><i>Hvad skal chaufføren kontrollere inden kørsel med sættevogn?</i></p> <p><i>Såfremt der er en dårlig stelforbindelse i det elektriske system (ifm. sammenkoblingen), vil fejl ofte vise sig ved?</i></p>

Nummer: 43959
Titel: International godstransport
Kort titel: Internat-gods
Varighed: 5,0 dage.
Godkendelsesperiode: 15-08-2004 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en (2280)

Medarbejderen kan planlægge og gennemføre transporter lokalt, nationalt og internationalt.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, gennem teori om international logistik og kørselsforhold, færdselsregler samt gældende køre-/hviletidsbestemmelser og arbejdstidsregler, udføre international godstransport og eksportkørsel. Arbejdet omfatter ruteplanlægning, kontrol og klargøring af køretøjer til toldlukning (TIR), anvendelse af elektronisk betalings-, navigations- og kommunikationsudstyr på grundlag af gældende kvalitetsnormer (fx ISO 9000). I arbejdet indgår kontrol af fragtbreve og leveringsbetingelser, udfyldelse af fragtbreve i henhold til CMR-lovgivning, udfyldelse af kørselsrapport, valutarapport, forsikringsdækning mv.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan med udgangspunkt i en forståelse for international logistik, efterleve de gældende kvalitetsnormer (fx ISO 9000) inden for branchen:	Deltageren har en forståelse for den internationale logistik, samt kender til og kan efterleve de gældende kvalitetsnormer inden for branchen	<p>Længere tids erfaring med godstransport, herunder en væsentlig del af tiden med internationale transporter i og uden for EU.</p> <p>Egen vognmandsvirksomhed med international kørsel.</p> <p>Virksomhedsinstruktioner, fx om nye retningslinier, brug af chaufførhåndbog, mv. Sidemandsoplæring. Speditør eller lignende.</p>	☐	<p><i>Hvilke kvalitetsnormer har du kendskab til?</i></p> <p><i>Hvad forstår DU ved international logistik?</i></p> <p><i>Hvilke kvalitetsnormer har chaufførens faglige og personlige adfærd mest indflydelse på?</i></p>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan foretage ruteplanlægning under hensyntagen til internationale kørselsforhold, færdselsregler samt gældende køre- og hviletidsbestemmelser og arbejdstidsregler</p>	<p>Deltageren har kendskab til anvendelsen af ruteplanlægningssystemer, kan derfor ruteplanlægge en international transport under hensyntagen til internationale kørselsforhold, færdselsregler samt gældende køre- og hviletidsbestemmelser og arbejdstidsregler</p>	<p>Længere tids erfaring med godstransport, herunder en væsentlig del af tiden med internationale transporter i og uden for EU.</p> <p>Egen vognmandsvirksomhed med international kørsel.</p> <p>Virksomhedsinstruktioner, fx om nye retningslinier, brug af chaufførhåndbog, mv. Sidemandsoplæring. Speditør eller lignende</p>	☐	<p><i>Kender du til særlige (forskellige) forhold, i andre lande? (Eks. færdselsregler, hastighedsgrænser, søndagskøreforbud m.m.)</i></p> <p><i>Er last- og totalvægtsgrænser, samt regler for akseltryk enslydende i alle lande?</i></p>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået	Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan kontrollere og klargøre køretøjer til toldlukning (TIR ordning)samt anvende elektronisk betalings-, navigations- og kommunikationsudstyr.</p>	<p>Deltageren har kendskab til hvorledes man kontrollere og klargøre køretøjer til toldlukning samt hvad TIR ordningen er. Herudover kan deltageren anvende elektronisk betalingsanlæg, samt navigationsudstyr og kommunikationsudstyr</p>	<p>Længere tids erfaring med godstransport, herunder en væsentlig del af tiden med internationale transporter i og uden for EU.</p> <p>Egen vognmandsvirksomhed med international kørsel.</p> <p>Virksomhedsinstruktioner, fx om nye retningslinier, brug af chaufførhåndbog, mv. Sidemandsoplæring. Speditør eller lignende</p>	<p>☐</p> <p><i>Hvad betyder det at en lastbil er godkendt til TIR-ordningen?</i></p> <p><i>Hvem kontrollere dette her i DK?</i></p> <p><i>Hvor langt tid gælder denne godkendelse?</i></p> <p><i>Hvilke elektroniske betalingsanlæg har du kendskab til? (vejbetaling)</i></p> <p><i>Hvilke former for navigations- og kommunikationsudstyr har du kendskab til?</i></p>
<p>Deltageren kan anvende CMR-loven, -udføre kontrol af fx specielle fragtbreve og leveringsbetingelser, -udfylde fragtbreve og tage forbehold i henhold til CMR-lovgivning.</p> <p>-Handle i forhold til det gældende regelsæt, der er forbundet med eksportkørsel, herunder udfyldelse af kørselsrapport, valutarapport, forsikringsdækning mv.</p>	<p>Deltageren skal kunne kontrollere om de medbragte papirer er udfyldt korrekt, om alle papirerne herunder også personlige papirer til en given transport er tilstede, og endvidere udfylde CMR-fragtbrev, samt tage et begrundet forbehold ved modtagelse af gods.</p>	<p>Længere tids erfaring med godstransport, herunder en væsentlig del af tiden med internationale transporter i og uden for EU.</p> <p>Egen vognmandsvirksomhed med international kørsel.</p> <p>Virksomhedsinstruktioner, fx om nye retningslinier, brug af chaufførhåndbog, mv.</p> <p>Sidemandsoplæring</p>	<p>☐</p> <p><i>Hvilke papirer skal ledsage et parti skinker til:</i></p> <p><i>- Italien?</i> <i>- Norge?</i> <i>- Bulgarien?</i></p> <p><i>Har du kendskab til eksportchaufførers typiske lønforhold?</i></p> <p><i>Hvorledes kan du bevise at der er betalt for ansvarsforsikringen for køretøjets herhjemme i DK?</i></p> <p><i>Hvor mange eksemplarer (kopier) følger der typisk med et standard CMR-fragtbrev, og hvem skal have disse?</i></p>

Nummer: 43960
Titel: Transport af temperaturfølsomt gods
Kort titel: Temp-gods
Varighed: 5,0 dage.
Godkendelsesperiode: 15-08-2004 og fremefter
Status (EUU): GOD

Status (UVM): GOD

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en

Medarbejderen kan udføre sikker godshåndtering, herunder:

- Foretage korrekt fordeling af lasten på lastbilen.
- Foretage sikker lastning og losning med anvendelse af forskellige typer hjælpeudstyr.
- Surre og stuve lasten korrekt efter gældende normer og forskrifter, samt anvende forskellige hydrauliske lad- og læssesystemer.
- Indstille og kontrollere temperaturen ved temperaturfølsomt gods.

Medarbejderen kan vedligeholde og efterse sit transportmateriel.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, gennem teori om godsets egenskaber, varetyper, hygiejne, kølekassens opbygning, miljøbestemmelser ved anvendelse af kølemidler og kølemaskinens ydeevne, overvåge og vejlede under lastning/losning og udføre transport af temperaturfølsomt gods. Arbejdet omfatter temperaturkontrol på grundlag af egenkontrolprogrammets checklister, således at godset modtages, transporteres og afleveres i henhold til retningslinier for normale og afvigende transporter. I arbejdet indgår eftersyn af kølemaskinen, kontrol af mærkning og godkendelser af kølemateriel, systematisk fejlfinding ved driftsstop, nødreparation af kølemaskinen, afhjælpning af driftsforstyrrelser, således at transportforholdene optimeres, og deltageren bidrager til en dynamisk udvikling af egenkontrolprogrammerne.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Efter bestået kursus kan deltageren selvstændig udføre arbejdsopgaver, der pålægges chauffører, der transporterer temperaturfølsomt gods.</p>	<p>Deltageren kan indstille korrekt temperatur og overvåge at temperaturen overholdes under hele transporten (ubrudt kølekæde).</p> <p>Deltageren kan endvidere medbringe korrekte papirer til transporten og udføre de nødvendige kontroller af modtaget gods.</p>	<p>Længere tids erfaring med godstransport, herunder en væsentlig del af tiden med temperaturfølsomt gods, såvel køle/fryse som tempereret gods.</p>	☐	<p><i>Vejledende spørgsmål:</i></p> <p><i>Hvilke godstyper har du arbejdet med?</i></p> <p><i>Hvilke former for temperaturfølsomt gods har du arbejdet med?</i></p> <p><i>Hvilke papirer skal medbringes under kørsel med en kølesættevogn?</i></p>
<p>Deltageren kan, under hensyntagen til godsets karakter og kølekassens opbygning, overvåge og vejlede under lastning og losning. Deltageren kan endvidere foretage temperaturkontrol, således at godset modtages, transporteres og afleveres ved korrekt temperatur.</p>	<p>Deltageren kan overvåge lastning og losning og gribe ind, hvis der sker afvigelser, der kan medføre skader som følge af temperaturændringer.</p>	<p>Længere tids erfaring med godstransport, herunder en væsentlig del af tiden med temperaturfølsomt gods, såvel køle/fryse som tempereret gods.</p>	☐	<p><i>Vejledende spørgsmål:</i></p> <p><i>Hvad skal man sikre sig ved læsning, i forhold til den i fragtbrevet opgivne transporttemperatur? (temp. kontrol af læsset gods)</i></p> <p><i>Hvor vil du foretage temperaturkontrol på en palle frostvarer? (Øverst/nederst).</i></p>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan foretage foreskrevne eftersyn, herunder kontrollere mærkning og godkendelser af kølemateriel, samt ved driftsstop foretage fejlfinding og udføre evt. nødreparation af kølemaskinen.	= Mål	Længere tids erfaring med godstransport, herunder en væsentlig del af tiden med temperaturfølsomt gods, såvel køle/fryse som tempereret gods. Reparatør af kølemaskiner eller lignende.	☐	<i>Vejledende spørgsmål:</i> <i>Hvem har ansvaret for kontrollen og hvad skal kontrolleres på kølekassen og kølemaskinen?</i> <i>Hvad vil du gøre hvis du opdager en fejlmelding på kølemaskinen?</i>

Nummer: 44722
Titel: Køre- og hviletidsregler
Kort titel: Køre hviletid
Varighed: 1,0 dage.
Godkendelsesperiode: 01-12-2005 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB

Medarbejderen kan planlægge og gennemføre transporter lokalt, nationalt og internationalt.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, gennem teori om gældende køre- og hviletidsregler for godstransport/personbefordring, anvende disse i forhold til en planlagt transportopgave, såvel nationalt som internationalt.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan selvstændigt anvende og planlægge en transportopgave, i forhold til køre- og	Deltageren kan selvstændig på baggrund af en specifik transport tilrettelægge transporten således,	Længere tids erfaring med gods- eller persontransport, herunder kørsel hvori der indgår		<i>Vejledende spørgsmål:</i>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
hviletidsreglerne	at transporten gennemføres lovligt i henhold til gældende nationale og internationale regler.	en ekstra chauffør, således, at han/hun kender problematikken omkring 2 chauffører.	☐	<p><i>Hvor lang tid har du virket, som chauffør?</i></p> <p><i>Har du erfaring med 2-mands kørsel? (2 chauffører i samme bil)</i></p> <p><i>Hvordan er reglerne, hvis fartskriveren går i stykker?</i></p>
Deltageren kan selvstændigt anvende og redegøre for de køre- og hviletidsregler, der er gældende ved såvel en national som en international godstransport eller personbefordring	Deltageren kan tilrettelægge og gennemføre transporten, således at gældende regler overholdes.	Længere tids erfaring med person- eller godstransport.	☐	<p><i>Hvor mange skiver skal du mindst medbringe i bilen, til evt. kontrol?</i></p> <p><i>Hvor kort kan en pause være, for at regnes som sådan? (antal minutter).</i></p> <p><i>Hvor mange køretimer kan du max. køre på 1 dag? (lovligt)</i></p>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan selvstændigt udfylde, anvende og kontrollere diagramark, samt føre kontrol med fartskriverens funktioner.	Har udfyldt fartskiver såvel på for- som på bagsiden – kender kontrolfunktionen omkring hvordan man kan se om skiven passer til uret.	Længere tids erfaring med person- eller godstransport.	☐	<p><i>Udlever en fartskive og lad deltageren forklare hvad de enkelte symboler betyder og spørg - hvorledes man kan kontrollere antal kørte km.</i></p> <p><i>Lad deltageren udfylde en skive ud fra et datablad, som udleveres til deltageren</i></p>

Nummer: 45075
Titel: Brug af diagramark og kontrolapparat
Kort titel: Fartskriver
Varighed: 1,0 dage.
Godkendelsesperiode: 01-12-2005 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en

Medarbejderen kan anvende sit kendskab til:

- Gældende arbejdstidsregler inden for vejtransportområdet.
- Regler for godstransport, national såvel som international, herunder ansvars- og forsikringsforhold.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, på baggrund af gældende køre- og hviletidsregler for godstransport/personbefordring, udfylde, anvende og kontrollere diagramark samt føre kontrol med fartskriverens funktioner.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan selvstændigt anvende og redegøre for de køre- og hviletidsregler, der er gældende ved såvel en national som en international godstransport eller personbefordring, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anvende køre- og hviletidsreglerne i forhold til en planlagt transportopgave. - Planlægge en transportopgave, i forhold til køre- og hviletidsreglerne. - Udfylde, anvende og kontrollere diagramark. - Føre kontrol med fartskriverens funktioner. 	<p>Deltageren kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anvende køre- og hviletidsreglerne i forhold til en planlagt transportopgave. - Planlægge en transportopgave i forhold til køre- og hviletidsreglerne. - Udfylde, anvende og kontrollere diagramark. - Føre kontrol med fartskriverens funktioner, herunder kontrollere kontroldatoer. 	<p>Opnås gennem flere års erfaring som chauffør med lastbil/bus i såvel indenrigs- som udenrigskørsel.</p> <p>Instruktion fra arbejdsgiver.</p> <p>Sidemandsoplæring/"befahrer"</p> <p>Erfaringer som kørselsleder</p>	☐	<p><i>Vejledende spørgsmål:</i></p> <p><i>Hvilke erfaringer har du med at anvende køre-hviletidsreglerne, herunder selvstændig planlægning af kørslen?</i></p> <p><i>Giv mig et eksempel på en fuld arbejdsuge, med køretid, pauser og hviletid?</i></p> <p><i>Hvor tit skal et kontrolapparat kontrolleres?</i></p>

Nummer: 45079
Titel: Transportpapirer inden for vejtransport
Kort titel: Transportpapir
Varighed: 1,0 dage.
Godkendelsesperiode: 01-12-2005 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en

Regler for godstransport, national såvel som international, herunder ansvars- og forsikringsforhold.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, udvælge og anvende de dokumenter, attester og papirer, der kræves ved transport af gods eller befordring af passagerer, nationalt såvel som internationalt.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anvende samt redegøre for hvilke dokumenter, der skal medføres ved en given godstransport eller personbefordring, både ved national og international kørsel, herunder: - Udvælge og anvende køretøjets attester, når disse kræves forevist af myndigheder 	<p>Deltageren kan anvende de nødvendige papirer vedrørende køretøjet som er nødvendige ved en national eller international transport.</p>	<p>Erfaring med godstransport/persontransport, herunder en væsentlig del af tiden med internationale transporter.</p> <p>Egen vognmandsvirksomhed med international kørsel.</p> <p>Har arbejdet med virksomheds-instruktioner, fx om nye retningslinier, brug af chaufførhåndbog, mv.</p> <p>Sidemandsoplæring.</p>	☐	<p><i>Hvilke papirer skal medfølge køretøjet ved en transport til?</i></p> <p><i>Holland?</i></p> <p><i>Italien?</i></p> <p><i>Norge?</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> - Udvælge og anvende dokumenter eller andre papirer, som vedrører gods eller passagerer, og er i stand til at udfylde de papirer, der er en del af chaufførens arbejde. - 	<p>Deltageren skal kunne kontrollere om de medbragte papirer er udfyldt korrekt vedrørende gods eller passagerer, og om alle papirerne til en given transport er til stede. Endvidere kunne udfylde de nødvendige papirer vedrørende transport af gods eller persontransport.</p>	<p>Erfaring med godstransport/persontransport, herunder en væsentlig del af tiden med internationale transporter.</p> <p>Egen vognmandsvirksomhed med international kørsel.</p> <p>Har arbejdet med virksomheds-instruktioner, fx om nye retningslinier, brug af chaufførhåndbog, mv.</p> <p>Sidemandsoplæring.</p>	☐	<p><i>Hvilke papirer skal medfølge godset/passagerer ved en transport til?</i></p> <p><i>Holland?</i></p> <p><i>Italien?</i></p> <p><i>Norge?</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> - Redegøre for, hvilke personlige dokumenter eller papirer chaufføren skal medføre ved nationale og internationale transporter. 	<p>Deltageren ved hvilke personlige papirer, der medbringes under nationale og internationale transport.</p>	<p>Erfaring med godstransport/persontransport, herunder en væsentlig del af tiden med internationale transporter.</p> <p>Egen vognmandsvirksomhed med international kørsel.</p> <p>Har arbejdet med virksomheds-instruktioner, fx om nye retningslinier, brug af chaufførhåndbog, mv.</p> <p>Sidemandsoplæring.</p>	☐	<p><i>Hvilke papirer skal medfølge chaufføren ved en transport til?</i></p> <p><i>Holland?</i></p> <p><i>Italien?</i></p> <p><i>Norge?</i></p>

Nummer: 45082
Titel: Manøvrering, forsikringer og færdselsregler
Kort titel: Manøvrering
Varighed: 3,0 dage.
Godkendelsesperiode: 01-12-2005 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en

Medarbejderen kan udføre transporter med sikkerhed for gods, materiel og øvrige trafikanter under hensyntagen til miljø, arbejdsmiljø, energi- og miljørigtig kørsel, samt med køreteknisk indsigt.

Medarbejderen kender reglerne for godstransport, nationalt såvel som internationalt, herunder ansvars- og forsikringsforhold.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, gennem teori om forsikring, skadestatistikker, færdselsregler mv., udføre såvel forlæns som baglæns manøvrering under vanskelige kørselsforhold, med enten varevogn, bus eller lastbil/vogntog, og er således i stand til at begrænse skader på personer, gods og kørende materiel.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Det er kursets mål, at deltageren: Har opnået sådanne praktiske færdigheder i manøvrering, såvel forlæns som baglæns, med bus, lastbil, påhængsvogn eller sættevogn under vanskeligt passable forhold, at deltageren er i stand til at begrænse skader på personer, gods og kørende materiel.	Deltageren kan manøvrere uden at lave skader. Også ved manøvrering på trange pladser med anden trafik, samt eks. tilkørsel til rampe, og ved bakning, hvor sættevogn/påhængsvogn er ude af syne. Deltageren kender sin egen begrænsning og udviser en skadesbegrænsende adfærd ved at foretage visuel bedømmelse forud for kritiske manøvrer.	Længere tids praktisk erfaring fra gods/persontransport.	☐	<i>Vejledende spørgsmål:</i> <i>Hvordan kan skader på materiel og personer undgås under manøvrering under vanskelige forhold?</i>
Har opnået viden om mulige fejlmanøvrer samt	Deltageren udviser forudseenhed ved kørsel under	Erfaring, og læring på baggrund af disse.(omtanke).		<i>Som ovenfor</i>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
faktorer, der frembringer disse, og kan derved udvise forudseenhed og skadeforebyggende adfærd ved såvel almindelig kørsel som ved manøvrering under vanskelige forhold.	alle forhold.		☐	
Deltageren kender lovens krav til spejle på store køretøjer Kan foretage en korrekt indstilling af sidespejle.	= Målformulering	Instruktion Selvstudium Kørekort C/D	☐ ☐	<i>Vejledende spørgsmål:</i> <i>Hvilke lovkrav er der til spejlene på lastbilen/bussen?</i> <i>Hvordan foretages en korrekt justering af spejlene?</i>
Har opnået et sådant kendskab til generelle og/eller virksomhedsspecifikke forsikrings-forhold, at vedkommende er i stand til at redegøre for forsikringsmæssige og virksomhedsøkonomiske konsekvenser af skader på kørende materiel.	Deltageren kender til de direkte omkostninger som følge af skader, men kan også redegøre for de følgeomkostninger der kommer i forbindelse med skader.	Virksomhedsinstruktion Merkonomkurser i virksomhedsøkonomi Fritidssælger af forsikringer e.l.	☐	<i>Hvilke økonomiske konsekvenser af skader er der for virksomheden?</i> <i>Har du et kendskab til hvorledes jeres virksomhed er forsikret?</i>
Deltageren er i stand til at udfylde en skadeanmeldelse og, såfremt skades-/eller ulykkesforløbet er alvorligt, kunne foretage korrekt alarmering.	= Målformulering	Erfaringer med uheld og skadesanmeldelse. Learning by doing Egen vognmandsvirksomhed e.l.	☐	<i>Kan du udfylde en skades-anmeldelse?</i> <i>Hvorfor skal der udfyldes en skadesanmeldelse?</i>
Har opnået både en ajourføring og repetition af færdselsregler, således at chaufføren kan føre sit køretøj på en betryggende og sikker måde under hensyntagen til andre trafikanter og gældende færdselslovs bestemmelser.	Bestemmelser om belæsning, synsregler og øvrige nye regler efter Deltageren har fået kørekort kendes og anvendes.	Virksomhedsinstruktion Selvstudium, fx i forbindelse med færdselssikkerhedsrådets kampagner, 3F m.fl.	☐	<i>Hvordan ajourfører du din viden om færdselsregler?</i> <i>Hvilke skærpselser er der 1. september 2005 indført vedrørende dit kørekort?</i>

Nummer: 45083
Titel: Arbejdsulykker og adfærd i nødsituationer
Kort titel: Arbejdsulykker
Varighed: 3,0 dage.
Godkendelsesperiode: 01-12-2005 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en

Medarbejderen har en grundlæggende forståelse for elementær sikkerhed på arbejdspladsen, så vedkommende kan anvende sin viden ved løsning af opgaver, som indebærer sikkerhedsmæssige risici.

Medarbejderen kan udføre almindelig og livreddende førstehjælp ved ulykker i transportvirksomheder.

Medarbejderen kan forebygge påvirkninger og skader og reagere hensigtsmæssigt ved brand samt reagere hensigtsmæssigt ved farligt gods- og kemikalieuheld og – ulykker.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Medarbejderen kan, efter gennemført uddannelse, ud fra viden om arbejdsulykkestyper på transportområdet, hvor store køretøjer er indblandet, ulykkesstatistik samt kendskab til menneskelige, materielle og økonomiske følger, foretage forebyggelse af ulykker i virksomheden, i eller ved køretøjet, samt ved brug af hjælpeudstyr. Desuden udvise korrekt sikkerhedsmæssig adfærd i henhold til gældende sikkerheds- og arbejdsmiljøbestemmelser, herunder give førstehjælp og kan hjælpe ved almindelige forekommende ulykker, brand og ved pludselige sygdomme.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Arbejdsulykkestyper på transportområdet, hvor store køretøjer er indblandet i ulykker, ulykkesstatistik samt menneskelige, materielle og økonomiske følger.	Deltageren har kendskab til typiske situationer, hvor store køretøjer er indblandet i ulykker, Ulykkesstatistik samt menneskelige, materielle og økonomiske følger.	Offentliggjorte undersøgelser om store køretøjer, indblandet i ulykker samt de menneskelige materielle og økonomiske følger.	☐	<i>Giv eksempel på uheldstyper, hvor store køretøjer ofte er involveret</i> <i>Giv eksempler på menneskelige og økonomiske følger af sådanne uheld!</i>
Forebyggelse af ulykker i virksomheden, i eller ved køretøjet, samt ved brug af hjælpeudstyr.	Deltageren har kendskab til forebyggelse af ulykker i virksomheden, i eller ved køretøjet, samt ved brug af hjælpeudstyr.	Interne/eksterne sikkerhedskurser Sikkerhedsrepræsentantkurser e.l.	☐	<i>Hvilke arbejdsulykker er typisk forekommende, ved chaufførarbejde, og hvordan forebygges de?</i>
Gennem afviklingen af praktiske øvelser, omfattende almindeligt forekommende	Deltageren kan udvise en korrekt sikkerhedsmæssig adfærd i	Sikkerhedsrepræsentant kurser		<i>Hvem skal levere udstyret, i situationer hvor AT stiller krav om anvendt</i>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
arbejdsfunktioner, erhverver deltageren evnen til at udvise en korrekt sikkerhedsmæssig adfærd i henhold til gældende sikkerheds- og arbejdsmiljøbestemmelser	henhold til gældende sikkerheds- og arbejdsmiljøbestemmelser indenfor almindeligt forekommende arbejdsfunktioner.	Har arbejdet med personalehåndbøger indenfor branchen omkring store køretøjer	☐	<i>beskyttelsesudstyr – Arbejdstager eller arbejdsgiver? Hvad skal sikkerhedssko og hjelme være mærket med?</i>
Førstehjælp og brand, således at vedkommende er i stand til at give livreddende førstehjælp (udvendig hjertemassage), kan hjælpe ved almindelige forekommende ulykker og ved pludselige sygdomme.	Deltageren kan yde livreddende førstehjælp (udvendig hjertemassage), samt kan hjælpe ved almindelige forekommende ulykker og ved pludselige sygdomme. Deltageren kan anvende almindeligt forekommende brandslukningsmateriel.	1.hjælpskursus Elementær brandbekæmpelse Redder Brandmand	☐	<i>Hvor tit skal en pulverlukker kontrolleres? Hvilken slukningsmetode bør anvendes ved brand i edb-maskiner? Hvordan vil du stoppe en blødning i armen?</i>

Nummer: 45107
Titel: Sundhed, sikkerhed, service og logistik
Kort titel: Sundhed
Varighed: 3,0 dage.
Godkendelsesperiode: 01-12-2005 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en

Medarbejderen kan forholde sig aktivt til at mindske arbejds- og belastningsskader, og styrke egen sundhed, på baggrund af sin viden om ergonomi, hvordan fysiske og psykiske belastningsfaktorer kan påvirke det enkelte menneske, og hvordan adfærd og holdninger kan påvirke arbejdslivet.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, gennem viden om hvilke faktorer i arbejdsmiljøet, der har indflydelse på helbredet og sikkerheden, hvordan egen adfærd og levevis spiller ind på helbredet, og indvirker på sikkerheden i såvel arbejdet som i trafikken, deltage aktivt i forbedring af sikkerheden, arbejdsmiljøet og sundheden på arbejdspladsen, i trafikken, og af sin egen levevis.

Desuden arbejde aktivt med sundhedsfremme, herunder undgå sygdomme, styrke egne ressourcer og kompetencer til at foretage et bevidst valg om adfærd, levevaner og livsstil, bl.a. i forbindelse med skæve arbejdstider.

Kan arbejde med faktorer, som påvirker det psykiske arbejdsmiljø, herunder stressforebyggende forholdsregler og faktorer, der påvirker det fysiske arbejdsmiljø, gennem viden om hvilke områder der, i det daglige arbejde som chauffør, især kan belaste helbredet, hvordan arbejdspladsen indrettes, hvordan arbejdet udføres, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt samt indsigt i årsager til arbejdsulykker, og i hvordan disse kan undgås.

Ligeledes forholde sig aktivt til sikkerhedsarbejdet på sin arbejdsplads, herunder arbejdspladsvurderinger.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan efter gennemført uddannelse forholde sig aktivt til forbedring af sikkerheden og sundheden på arbejdspladsen, i trafikken, og til sin egen levevis ud fra viden om og indsigt</p>	<p>Deltageren kender og forstår betydningen af, at have en god fysisk form og kondition, samt ved hvordan denne træning kan indpasses i dagligdagen.</p>	<p>Har deltaget i kursus omkring sikkerhed, sundhed.</p> <p>Dyrker sport/motion i sin fritid.</p> <p>Har gået på Idrætshøjskole.</p> <p>Læser sundheds- og sikkerhedsrelevante artikler og/eller magasiner.</p> <p>Har en idrætsinstruktør uddannelse.</p>	☐	<p><i>Vejledende spørgsmål:</i></p> <p><i>Nævn mindst tre eksempler på god levevis, i det daglige arbejde, som chauffør.</i></p> <p><i>Hvad bør dit BMI tal vær?</i></p> <p><i>Hvor ofte bør man spise?</i></p> <p><i>Er der sammenhæng mellem god fysisk form/kondition og at være en sikker trafikant?</i></p>
<p>Deltageren ved hvilke faktorer i arbejdsmiljøet, der har indflydelse på helbredet og sikkerheden</p>	<p>Deltageren har indgående kendskab til de faktorer i det daglige arbejde, som har negativ og positiv indflydelse på helbredet og sikkerheden.</p>	<p>Længere tids erfaring i transportbranchen og har derigennem kendskab til livsstilsrelaterede sygdomme.</p>	☐	<p><i>Hvilken indflydelse har blodsukkeret på trafiksikkerheden?</i></p> <p><i>Hvornår på dagen er blodsukkeret lavest?</i></p> <p><i>Hvordan kan man sikre sig, at blodsukkeret forbliver stabilt?</i></p>

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kender hvordan egen adfærd og levevis spiller ind på helbredet, og indvirker på sikkerheden i såvel arbejdet som i trafikken.	<p>Deltageren kender sin egen psykiske adfærd, som har negativ og positiv virkning på helbredet og dermed også på trafikikkerheden.</p> <p>Deltageren har indgående kendskab til betydningen af, at indtage den rette kost - i rette mængder og på rette tid.</p>	<p>Har deltaget i psykologi kurser.</p> <p>Har deltaget i kursus omkring sikkerhed, sundhed.</p> <p>Dyrker sport/motion i sin fritid.</p> <p>Har gået på Idrætshøjskole.</p> <p>Læser sundheds- og sikkerhedsrelevante artikler og/eller magasiner.</p> <p>Har en idrætsinstruktør uddannelse.</p>	☐	<p><i>Nævn eksempler på ting, som kan bringe dig i en situation, hvor din psykiske tilstand går i negativ retning.</i></p> <p><i>Nævn et par eksempler på livsstilsrelaterede sygdomme.</i></p> <p><i>Hvad er diabetes 2?</i></p> <p><i>Hvorfor får nogle mennesker "hævede" ben? (vand)</i></p>

Nummer: 45114
Titel: Kørsel med vogntog, kategori C/E
Kort titel: Vogntog C/E
Varighed: 20,0 dage.
Godkendelsesperiode: 01-12-2005 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD
Delmål: Nej
Multiplan: Nej

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, føre vogntog, kategori C/E samt forestå forebyggende vedligehold af vogntog, herunder udbedre mindre driftsfejl. Endvidere udføre fagligt relaterede opgaver under hensyntagen til gældende sikkerheds-, arbejdsmiljø- og forsikringsbestemmelser mv. Arbejdet omfatter korrekt lastning (lastfordeling/-sikring), anvendelse af div. specialudstyr som fx tippe-, veksle- og hejselad. Endelig kan deltageren foretage ruteplanlægning iht. gældende køre-/hviletidsbestemmelser, udvælge nødvendige transportpapirer samt anvende diverse mobile kommunikationssystemer.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, føre vogntog, kategori C/E samt forstå forebyggende vedligehold af vogntog, herunder udbedre mindre driftsfejl.</p>	<p>Deltageren har indgående kendskab til betydningen af, at indtage den rette kost - i rette mængder og på rette tid.</p>	<p>Har deltaget gyldigt kørekort til kategori C/E</p> <p>Har deltagerne kendskab til driftsfejl der kan opstå ved vogntog, f.eks. Kontrollamper i forbindelses med sammenkobling, manglende eller forket forbundne bremseslanger</p>	☐	<p><i>Kan fremvises gyldigt kørekort C/E</i></p> <p><i>Kan redegøre for konsekvenser ved forkerte forbunde slanger</i></p> <p><i>Kan redegøre for advarselamper i forbindelse med sammenkobling</i></p>
<p>Deltageren kan udføre fagligt relaterede opgaver under hensyntagen til gældende sikkerheds-, arbejdsmiljø- og forsikringsbestemmelser mv. Arbejdet omfatter korrekt lastning (lastfordeling/-sikring), anvendelse af div. specialudstyr som fx tippe-, veksel- og hejselad.</p>	<p>Deltageren kan udvise en korrekt sikkerhedsmæssig adfærd i henhold til gældende sikkerheds- og arbejdsmiljøbestemmelser samt forsikringsforhold</p>	<p>Har været medhjælper i en transportvirksomhed og har der deltaget aktivt i stuvning, surring af forskellige godstyper.</p>	☐	<p><i>Nævn nogle eksempler på emballageafmærkninger.</i></p> <p><i>Giv et eksempel på hvornår vognmanden & chaufføren er ansvarlig for evt. beskadigelse af gods.</i></p> <p><i>Hvor på ladet vil du placere en mindre, men meget tung genstand?</i></p> <p><i>Hvordan er reglerne for transport af langt gods? (rækker ud over bilens for- og bagende)</i></p>
<p>Deltageren kan foretage ruteplanlægning iht. gældende køre-/hviletidsbestemmelser, udvælge nødvendige transportpapirer samt anvende diverse mobile kommunikationssystemer</p>	<p>Deltageren har kendskab til anvendelsen af ruteplanlægningssystemer, kan derfor ruteplanlægge en international transport under hensyntagen til internationale kørselsforhold, færdselsregler samt gældende køre- og hviletidsbestemmelser og arbejdstidsregler samt anvende diverse mobile kommunikationssystemer</p>	<p>Længere tids erfaring med godstransport, herunder en væsentlig del af tiden med internationale transporter i og uden for EU.</p> <p>Egen vognmandsvirksomhed med international kørsel.</p> <p>Virksomhedsinstruktioner, fx om nye retningslinier, brug af chaufførhåndbog, mv. Sidemandsoplæring. Speditør eller lignende.</p>	☐	<p><i>Kender du til særlige (forskellige) forhold, i andre lande? (Eks. færdselsregler, hastighedsgrænser, søndagskøreforbud m.m.)</i></p> <p><i>Er last- og totalvægtsgrenser, samt regler for akseltryk enslydende i alle lande?</i></p>

Nummer: 45310
Titel: Lastsikring og stuvning af gods
Kort titel: Lastsikring
Varighed: 3,0 dage.
Godkendelsesperiode: 01-12-2005 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en (2280)

Foretage korrekt fordeling af lasten på lastbilen.

Foretage sikker lastning og losning med anvendelse af forskellige typer hjælpeudstyr.

Surre og stuve lasten korrekt efter gældende normer og forskrifter, samt anvende forskellige hydrauliske lad- og læssesystemer.

Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelserne

Deltageren kan, efter gennemført uddannelse, gennem teori om kræfternes indvirkning på lastet gods under transport, udvælge og anvende det korrekte lastsikringsudstyr, stuve og surre forskellige godstyper på lastbiler, påhængsvogne eller andre køretøjer således, at transporten kan gennemføres, uden at der opstår skader på gods eller køretøj eller risiko for uheld.

Arbejdet omfatter læsning og surring på en sikker måde således, at køretøjets tilladte aksestryk og totalvægt ikke overskrides, almindelig emballageafmærkning, håndtering, opklodsning og afstivning af forskellige godstyper samt vedligeholdelse af surringsgrej i henhold til fabrikantens anvisninger eller andre gældende bestemmelser.

Endelig kan deltageren udfylde nationale og internationale fragtbreve og kan træffe de nødvendige foranstaltninger ved godsets beskadigelse.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået	Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
<p>Deltageren kan efter kurset stuve og surre forskellige godstyper på lastbiler, påhængsvogne eller andre køretøjer på en sådan måde, at transporten kan gennemføres, uden at der opstår skader på gods eller køretøj eller risiko for uheld.</p>	<p>Deltageren kan selvstændig forestå stuvning og surre forskellige godstyper på både lastbiler, påhængs- og sættevogne.</p> <p>Deltageren har opnået en sådan erfaring, at der ikke efterfølgende kan ske skade på gods, køretøjer eller er til fare for andre.</p>	<p>Har været medhjælper i en transportvirksomhed og har der deltaget aktivt i stuvning, surring af forskellige godstyper.</p>	<p><i>Nævn nogle eksempler på emballageafmærkninger.</i></p> <p><i>Giv et eksempel på hvornår vognmanden & chaufføren er ansvarlig for evt. beskadigelse af gods.</i></p> <p>☐ <i>Hvor på laddet vil du placere en mindre, men meget tung genstand?</i></p> <p><i>Hvordan er reglerne for transport af langt gods? (rækker ud over bilens for- og bagende)</i></p>

Nummer: 46493
Titel: Konflikt håndtering
Kort titel: Konflikt håndt.
Varighed: 3,0 dage.
Godkendelsesperiode: 23-08-2010 og fremefter
Status (EUU): GOD
Status (UVM): GOD
Delmål: Nej
Multiplan: Nej

Uddannelsesmålets begrundelse i FKB'en (2280)

Medarbejderen besidder nødvendig samarbejdsevne, sproglige og kommunikative kompetencer, der bidrager til god kundeservice i henhold til virksomhedens kvalitetsprofil. Medarbejderen ved hvordan man foretager konfliktafværgelse. Medarbejderen har kendskab til fremmede kulturer og sprog, og kan anvende denne viden i forbindelse med udførelse af international godstransport.

I forbindelse med jobudøvelsen kan deltageren afværge konflikt- og voldstruende situationer på en faglig, sikkerhedsmæssig og professionel måde, kan skelne mellem effektiv og ineffektiv kommunikation og kan, ved sin personlige fremtræden og adfærd, være med til at afværge, nedtrappe og forebygge uhensigtsmæssige konflikter.

Er desuden opmærksom på stresssymptomer, og at uhensigtsmæssig stress har en skadelig indflydelse på helbredet, samt opmærksom på reaktioner hos mennesker efter ubehagelige oplevelser, fx trusler og overfald.

Målbeskrivelse fra uddannelsesmålet	Uddannelsesmål omskrevet til reelle kompetencer	På hvilken måde kan kompetencerne være opnået		Spørgsmål til Individuel Kompetencevurdering
Deltageren kan skelne mellem effektiv- og ineffektiv kommunikation (adfærd).	Deltageren kan give eksempler på effektiv og ineffektiv kommunikation.	Har været ansat i en virksomhed hvor der har været direkte "kundekontakt" og har dermed også gentagne gange været i "dialog" med utilfredse kunder. Har deltaget i psykologikurser.	☐	Giv et eksempel på ineffektiv kommunikation.
Deltageren kan anvende teknikker til håndtering af konflikt- og voldssituationer med baggrund i menneskers psykologiske spil og roller	Deltageren kan bruge sin viden til og løse en typisk kundekonflikt omkring uenighed i varens kvalitet. Deltageren ved hvor han/hun skal virke på sin evt. voldsperson for ikke og opdne til, at der opstår en voldelig situation.	Har været ansat i en virksomhed hvor der har været direkte "kundekontakt" og har dermed også gentagne gange været i "dialog" med utilfredse kunder. Har deltaget i psykologikurser.	☐	Fortæl hvordan du vil takle en situation hvor der er optræk til en voldelig situation – hvad vil du sige? Hvad vil du gøre?
Deltageren skal være afklaret om egne roller og adfærd. - Med baggrund i naturlige følger efter konflikt- og voldssituationer, udvise forståelse for krisesituationer. - Reagere mod uhensigtsmæssig stress.	Deltageren kender de naturlige følger, som opstår efter en verbal konfliktsituation. Deltageren kender de faktorer, som kan medvirke til uhensigtsmæssig stress.	Har været ansat i en virksomhed hvor der har været direkte "kundekontakt" og har dermed også gentagne gange været i "dialog" med utilfredse kunder. Har deltaget i psykologikurser.	☐	Hvad kan fremkalde stress? Hvordan kan stress forebygges? Er alt stress usundt? Nævn et par typiske stress situationer.

